www.svoboda-news.com

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND St., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, мані-ордери і інші треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота, 21-го вересня 1918. Ч. 113. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Saturday, September 21, 1918. No. 113.

НОВА МИРОВА ОФЕНЗИВА ЦЕНТРАЛЬНИХ ДЕРЖАВ.

Рішуче становище Америки в справі мирових цілий грозить Австро-Угорщині упадком.

НІМЕЧЧИНА МАЄ НАМІР ЗОРҐАНІЗУВАТИ У СХІДНИХ КРАЯХ НОВУ 4½-МІЛІОНОВУ АРМІЮ.

Побіда большевиків над Чехо-Словаками. – Анґлійці втратили місто Баку.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСКА У ФРАНЦІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on September 20, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

АМЕРИКАНЦІ ПЕРЕВЕЛИ НАСТУП ПРИ ПОМОЧИ 1.000 ТЕНКІВ.

АМСТЕРДАМ, 18. вересня. — Кореспондент „Франкфуртер Цайтунґ" телеґрафує зі західного фронту під датою з дня 16. вересня:

„Французько-американський наступ на боєвім фронті коло Ст. Мігель був, як показуєть ся, плянований на дуже великі розміри. Число неприятельських дивізій, які брали участь в наступі, ще не є звісне на певно. Наші втрати в полонених були спричинені великим числом тенків, яких ужито в наступі. Поверх 1.000 тенків ріжнородного калібру брало участь в наступі.

„На боєвім фронті одної дивізії начислено 60 великих і 40 малих тенків".

СПРАВА МИРА.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on September 20, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

СПОДЮТЬ СЯ СКОРОГО УПАДКУ АВСТРО-УГОРСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

Неприродний союз не може довго удержати ся.

ВАШІНҐТОН, 18. вересня. — **Рішуче відкинене предложеня австро-угорського правительства в цїли скликаня неформальної мирової конференції означає після гадки многих розклад австро-угорської держави.**

Франція, Анґлія і Злучені Держави признали чесько-словацьку державу, яка обіймає північно-західну частину австро-угорських земель.

На дневнім порядку находять ся справа признаня полудневих Славян яко самостійної держави.

Злучені Держави висказали вже свою симпатиях для них і їх леґіонів, які вже нині борють ся в лаві з військами італійськими в Італії і французькими на Балкані. Злучені Держави надіють ся, що й в Америці буде утворена небавом армія з полудневих Славян до боротьби в Македонії.

Коли повстане незалежна полудневo-славянська держава, Австро-Угорщина втратить знова чималий шмат території на полудни, заселеної полудневo-славянськими народами.

Вашінґтон також і Поляки ведуть пропаґанду, яка має на цїли відбудованє своєї давної держави, з котрою то справою аліянти дуже симпатизують. А се також означало би для Австро-Угорщини втрату частини теперішної північно-східної території.

Крім тих повисше наведених втрат грозить австро-угорській державі розпад на австрійську і угорську частину. Загально сподіяно ся, що сей неприродний союз Австрії з Угорщиною розлетить ся зі смертию бувшого цїсаря Франца Йосифа, і до сього було би правдоподібно прийшло, коли би не вибух війни, яка обі части сильно разом злучила.

Департамент заґр. справ одержав відомости, які доносять, що положенє в Австро-Угорщині стаєть ся з кождим днем гірше і гірше, і то як під зглядом політичним, такожи й під зглядом економічним.

Не було би жадного несподіваного, коли би Австро-Угорщина зробила була вже давнійше не простійше предложенє в цїли закінченя війни. Треба надіяти ся, що Австро-Угорщина зробить щойно що пошиє кров в справі мира. Але й політичні провідники мусять прийти до переконаня, що їм не вдасть ся зробити жадного бизнесу та що одиноким для неї виходом є вірність з Німеччиною.

Вісти зі Швайцарії доносять, що центральні держави наліг ли со при помочи мирного предложеня австро-угорського правительства розсадити аліянтів.

Нарада в австрійській головній квитирі.

РИМ, 17. вересня. — В головній австрійській квитирі відбула ся важна нарада, в якій взяли участь члени Генерального табу.

Народами провадив ген. Боровієв.

Боротьба серед австро-угорських військ.

ЛОНДОН, 18. вересня. — **Австро-угорські війска в Будапешті відмовили бунт, який здвигли німецькі війска при помочи машинових крісів,** як се доносить угорський офіцир, який прийшов сі в полони в останнім бою на західнім фронті.

Голод і брак олїви в Австро-Угорщині.

ЦЮРІХ, 18. вересня. — **Величезна нужда з причини браку олїви і голоду дасть ся відчувати в цїлій Туреччині і Австро-Угорщині.**

Заворушки з причини голоду повтаряють ся часто в ріжних околицях в Австро-Угорщині. З причини дикої поживи малі діти вимирають тисячами.

В деяких містах товпи нападають склади з поживою і рабують так, що заходила конечність проголосити воєний стан.

У Відни можна побачити особи, належачі до найвисших клас, босі на улицях міста.

В НІМЕЧЧИНЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on September 20, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

ЦЕНТРАЛЬНІ ДЕРЖАВИ МАЮТЬ НАМІР УТВОРИТИ НОВУ 4½-МІЛІОНОВУ АРМІЮ.

Рекрутів має доставити Україна, Литва, Фінляндія і прибалтійські краї.

РИМ, 18. вересня. — **На останній конференції цїсарів центральних держав постановлено утворити 3-міліонову армію з рекрутів, яких мають доставити Естонія, Лївонія, Курляндія, Україна, Фінляндія і инші части Росії, заняті військами німецькими.** Ся армія враз з німецькими і австрійськими рекрутами кляси з рр. 1919 і 1920 буде призначена до боротьби проти військ американських, як се доносить нині з Ціріху кореспондент часописи „Корієре д'Італія".

Рівночасно австро-німецький плян предвиджує утворенє ще другої армії в силї 1,500.000 жовнірів, призначеної до боротьби проти Чехо-Словаків, говорить дальше телеґрама.

Сей плян є зависимий від боротьби на заході. Здержане її з причини наближаючої ся зими дасть центральним державам нагоду до шістьмісячного відпочинку, даючи їм рівночасно спромогу до переведеня повисше наведених плянів.

Мирова демонстрація в німецькім парляменті.

АМСТЕРДАМ, 18. вересня. — **Провідники більшости в німецькім парляменті приготовляють мирову резолюцію, яку предложать на засіданю парляменту, який небавом має зійти ся на нову сесію,** як се доносять вісти, одержані з Берлина.

Вісти доносять, що канцлер Гертлїнґ відбуває з провідниками більшости в тій справі нарада. Головні точки резолюції є ще покищо незвісні.

Ходить чутка, що німецький парлямент на найблизшім засіданю зробить демонстрацію за миром подібно, як се було в липни 1917 року.

Німеччина надіє ся ще перед зимою завішеня оружа.

ГАҐА, 19. вересня. — Телеґрама зі Штутґарту до берлінського „Льокаль Анцайґер" доносить, що президент німецького парляменту, К. Ференбах, зложив принагідно своєї гостини в Ревенсбурґу отсю заяву:

„Помимо воєнного кризу зі сторони наших ворогів не є виключене, що ще перед зимою може прийти до завішеня оружа".

В РОСІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on September 20, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

ВІДПОВІДЬ БОЛЬШЕВИКІВ НА ПРОТЕСТ АЛЯНТІВ ПРОТИ ТЕРОРУ.

Чичерін підносить, що аліянти під позором охорони своїх горожан підпирають протиреволюцію.

АМСТЕРДАМ, 16. вересня. — Большевицький міністер заґр. справ, Чичерін, вислав довгу і остру ноту до дипльоматичного тіла в Петрограді у відповідь на його протест з дня 5. вересня против „червоного терору", як се доносить саветський орган „Ізвестія".

Нота кінчить ся отсими словами:

„Як рішучо не позволимо, щоби нейтральні і капіталістичні держави вмішували ся у внутрішні справи Росії, працюючи в користь російської буржуазії. Всякі зусиля представників тих держав, щоби переступити границі правної охорони інтересів своїх горожан, будемо вважати змаганнями в цїли підпираня російської протиреволюції".

НІМЦЇ З КОНЕЧНОСТИ ЗАКЛЮЧИЛИ СОЮЗ З БОЛЬШЕВИКАМИ.

Небезпека пропущена і Лейн повертає до здоровля.

ВАШІНҐТОН, 18. вересня. — Голод і нужда панує по цїлій Росії, як се доносить телеґрама, яка надійшла до департаменту заграничних справ. Положенє є того рода, що не дає великої надії на скору поправу відносин. **Головною причиною, задля котрої Німеччина згодила ся остаточно заключити з большевиками нові допомогові договори, було те, що вони її зуміли, щоби закінчити війну з другими і сильнійшими партиями революційними, показали ся безуспішні.**

Ся вістка надійшла від консула Гарріса з Іркутска, який нині одержав її від післанця, котрий виїхав дня 12. вересня з Москви.

Вістка подає дальше, що Німці розпочали вивозити з балтійських країв всі вартісні річи і матеріяли, з чого заключають, що німецькі війска вже небавом опорожнять сю територію.

Одержано також вістку, що **стан здоровля Лейна поправив ся та що його виздоровленє є звісне заневне.**

Казань в руках большевиків.

ПЕКІН (Хіна), 18. вересня. — **Большевицькі війска в Росії відобрали від Чехо-Словаків місто Казань, як се доносить нині тут одержані урядові вісти.**

Члени російських установчих зборів — відбувають потайно наради.

ЛОНДОН, 19. вересня. — Александер Ф. Керенський, бувший російський премієр, заявив на нараді аліянтів, яка тут нині відбуває ся, що члени давних установчих зборів відбувають в Росії потайно конференції і роблять заходи в цїли утворення правительства для цїлої Росії.

Чехо-Словаки здобули місто Пери.

ПАРИЖ, 18. вересня. — Телеґрама з Владивостока доносить, **що чесько-словацькі війска заняли місто Пери.**

Тасама телеґрама доносить, що самарське правительство перенесло ся зі Самари до Уфи, 280 миль на північний схід від Самари і близше границї Сибіри. Се сьвідчить би, **що Самара перейшла знова в руки большевиків.**

Самара має находити ся в руках Чехо-Словаків.

ЛОНДОН, 19. вересня. — Большевицькі війска уступають назад на обох фронтах, північнім і полудневім, як се доносить телеґрама зі Стокгольму.

З Москви надійшла туди також вістка, **що місто Самара находить ся ще доси в руках Чехо-Словаків,** хоч недавно було донесенє, що большевицькі війска відізняли були Самару.

Чехо-Словацькі війска в европейській Росії в небезпеці.

ЛОНДОН, 19. вересня. — **Чехо-словацькі війска в европейській Росії находять ся у великій небезпеці, а передвсїм з причини браку амуниції і инших потрібів.**

В послїдних десятьох днях большевикам при значній помочи Німців удало ся знову зайняти місто Сибірск і Казань.

Причиною упадку Казани був недостатний брак амуниції у Чехо-Словаків.

Як доносять вісти, Німці наступають великі війска коло Харкова і Белгорода, щоби здержати наступ Чехо-Словаків над Волгою і не допустити до злуки між військами ген. Алексієва, які находять ся в долині Дону, з військами Чехо-Словаків, які оперують в околиці Самари.

Ген. Сухомлїнов розстрілюваний.

АМСТЕРДАМ, 16. вересня. — **Бувший російський міністер війни, ген. Сухомлїнов, який був поставлений перед воєнний суд, зістав дня 8. вересня покараний смертию через розстріл,** як се доносить телеґрама з Петрограду.

Цариця і її дочки мали згоріти.

ЛОНДОН, 19. вересня. — Нині одержано близші відомости, які потверджують вістку про замордованє бувшої російської цариці і її дочок.

Нова вістка доносить, що після розстріляня бувшого царя лотиськими жовнірами в Екатеринбурґу на приказ місцевого совета цариця, її дочки і дві великі княжні, які не були російського походженя, але які через одруженє стали членами царської родини, вивезено до одного місточка, положеного 100 миль на північ від Екатеринбурґа.

В кілька тижнів опісля дня, в якім жили царські полонені під охороною сторожі, найшов ся в огни. На другий день рано найдено під згарищами спалені тїла **цариці і її дочок. Тїла розпізнала особа, яка знала їх перед увязненєм.**

Цариця-вдова, мати бувшого царя Николая II., має находити ся під теперішну пору в Австрії, як се доносять вісти з Екатеринбурґу.

НА СИБІРИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on September 20, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Сибірське правительство не признає берестейського договору і жадає усуненя саветів.

КОПЕНҐАҐЕН, 18. вересня. — **Російське посольство одержало від сибірського правительства вістку, що воно відповідало ся признати берестейський мировий договір, заключений між большевицьким правительством і Німеччиною.**

Нове сибірське правительство поставило жадане в справі усуненя саветів і заявило ся за утворенєм російської держави, без переводженя притім ніяких соціялістичних експериментів.

Сибірське правительство має поперте від козаків.

Князь Львов в Омску.

ВАШІНҐТОН, 18. вересня. — Присутність кн. Львова, першого премієра російського тимчасового правительства, в Омску, в якім містить ся головний осідок независимого сибірського правительства, позволяє здогадувати ся нових важних подій в Росії.

Російське правительство одержало нині телеґраму, яка доносить, що кн. Львов прибув до Омска в тій цїли, щоби відбути наради з провідниками всїх партій.

Ген. Алексієв розпочав наступ проти большевиків.

АМСТЕРДАМ, 18. вересня. — Вісти доносять, що ген. Алексієв, колишний головний командант російських військ, розпочав наступ проти большевиків в околиці Благовещенска. Його війска складають ся з козаків.

НА КАВКАЗІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on September 20, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Турки мали заняти Баку.

ПАРИЖ, 18. вересня. — **Турецькі війска здобули Баку,** як се доносить телеґрама з Царгороду до Базилеї.

Часопись „Тем" підносить, що помимо того, що на підставі берестейського договору місто Баку мало позістати при Росії, турецькі війска заняли се місто і дальше продовжають свій наступ.

З полянської телеґрами треба також заключити, що анґлійські війска, від дня 16. серпня заняли були Баку, мусїли потерпіти поражене. В останних часах не було ніяких вістий про битви в околиці Баку.

Анґлійці лишили з Баку весь провіант.

ВАШІНҐТОН, 19. вересня. — Вістка про заняте Баку турецькими військами не була несподіванкою для тутешних урядових кругів. Вже перед кількома тижнями були тут вісти, що ан-

(Продовженє на стороні 5-тій).

В СПРАВІ КВЕСТІОНАРІВ!

Звертаєть ся увагу осіб, які реєстрували ся дня 12. вересня, а які находять ся у віці від 19 до 20 літ або від 31 до 36 літ, що розсилка квестіонарів для них ще розпочала ся. Найдальше до дня 30. вересня кожда особа у повисше наведенім віці повинна одержати квестіонар.

Хто би до 30. вересня не одержав квестіонара, є обовязаний особисто зголосити ся у своїм локал-борді і зажадати видачі квестіонара.

Припильнуйте, щоби квестіонар був точно виповнений і на час заслати до локал-борду.

ПОЗІР! ДЛЯ НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦЬ. ПОЗІР!

ВИПОВНЯЙТЕ ТОЧНО КВЕСТІОНАРІ!

Отсим подаємо до відома, що в офісі Американсько-Українського бюра можна засягнути всякої інформації в справі виповненя військових квестіонарів.

Розсилка квестіонарів для осіб, реєстрованих дня 12. вересня, вже розпочала ся. Обовязком кождого реєстрованого є постарати ся, щоби квестіонар був точно і добре виповнений. Таксамо треба вважати, щоби квестіонар був в призначеним речинци, то є до 7 днів, звернений до локал-борду.

Не занедбуйте свого обовязку і попадаєте ся непотрібно на ріжні кари і неприємности.

Офіс Американсько-Українського бюра отворений щодня від год. 9-тої рано до 7-ої вечером, а в неділї від год. 9-тої рано до 1-шої в полудне.

AMERICAN-UKRAINIAN BUREAUS,
520 East 6th Street, New York, N. Y.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized, July 31, 1918.

SUBSCRIPTION: United States
1 year $2.00
6 months 1.75
3 months 1.00

ПЕРЕДПЛАТА: в Зчучених Державах
на рік $2.00
на пів року 1.75
на 3 місяці 1.00

to Jersey City and to foreign countries:
1 year $2.50
6 months 2.00
3 months 1.25

В місті Jersey City і на границях:
на рік $2.50
на пів року 2.00
на 3 місяці 1.25

Single copy 3 cents. Поодиноке число 3 центи.

За зміну свого адреси платить по 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 488 Montgomery.

Всі мані-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висилкою замовлення платить допустно мані-ордер або чек.

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

ЧЕСЬКО-ПОЛЬСЬКА ПОЛІТИКА І УКРАЇНЦІ.

„Народна Воля", представляючи чехо-словацького провідника, д-ра Масарика, яко приятеля Українців, подала на доказ сього, що він раз насварив у віденськім парляменті москвофільського посла.

Се відай його одинока „заслуга" для українського народу. Але як би він був приятелем українського народу і прихильником боротьби української демократії проти заборчої політики польської шляхти, то був би не раз але раз-враз сварив польських послів у Відни; тай, остаточно, не тільки польських але і чеських, котрі підпирали злодійську польську політику.

* * *

Але се було тай минуло ся, а тепер він яко „приятель" Українців, не питаючись їх, „вставив" їх до чеського легіону.

„Народна Воля" пише, що той чеський, чи там славянський легіон має український відділ. А тимчасом кореспондент бостонського **"Christian Science Monitor"** пише зі Стемфорд, Конн., де Чехи дістали „кемпи" для легіону, що там усе чеське. Приїхав, каже кореспондент, проф. Масарик привитати легіонерів, яких уже є 200 (двіста). Привитано його чеськими прапорами, які також прикрашують усі будинки зверха і в середині. Таксамо стіни помальовані усюди чеськими кольорами; скрізь чеські написи; одним словом — усе чеське.

А деж „славянство"? Чи не можна було і в Стемфорд „вставити" югославянських та українських прапорів, кольорів і написий?

* * *

Та оставмо і се. Може зате у „висшій" політиці проф. Масарик не забуває „вставити" Українців.

Отже послухайте, як то недавно було в Ню Йорку:

В минулу неділю проф. Масарик робив віче в Карнегі Гол, нібито в обороні поневолених народів в Австро-Угорщині, а тимчасом ціле віче випало маніфестацією тільки в користь Чехів і такого „поневоленого" народу як Поляки.

На запрошенях виднів чеський і польський герб; запрошено на віче переважно Чехів і Поляків і головну ролю грали там проф. Масарик і **представник шшехпольського „Польського Комітету Народового" з Парижа Ігнац Падеревскі.**

Вони оба були головними бесідниками; взаїмно собі кадили і балакали тай балакали про історичну Чехо-Словаччину та історичну Польщу. Казали, що ті дві славянські держави — се буде охорона для східних народів, **але забули додати, що для певнійшої „охорони" та „історична Польща" хоче загорнути до себе часть тих східних народів, себто західну Україну, Білорусь і Литву.**

Та найбільший запал серед присутних на салі Чехів і Поляків викликали оба Славяни, як публично на естраді подали собі руки. Саля гриміла від чесько-польських оплесків, бо се нібито був знак, що Чехія, чи там Чехо-Словаччина, „лучить ся" з Польщею.

Але як се пояснити, що проф. Масарик демократ і нібі **заступає чеську демократію, а лучить ся з представником шляхотсько-вшехпольської кліки, яка веде найпогаднійшу і найскандальнійшу заборчу політику?**

Се не лучила ся чеська демократія з польською демократією, — але чеська шовіністична політика зі шляхотсько-вшехпольською заборчою політикою.

І тому не диво, що Масарик на віче не запросив Українців, бо як же би вони могли вірити в його „прихильність" для Українців, коли він братаєть ся з їх ворогами.

* * *

Та лишім ще і се.

Може він зате у Вашінґтоні, де „вставляє" Українців до свого легіону, відносить ся прихильнійше до них; може боронить їх перед польськими замахами?

Послухайно, що пише вашінґтонський кореспондент нюйорського дневника „Івнінґ Сон". В телеграмі з 19. с. м. він доносить:

„В пятницю (дня 20. с. м.) мають явитись представники поневолених народів Австро-Угорщини на послуханю у президента Вілсона. **Поляків буде заступати др. Масарик і Ігнац Падеревскі".**

Яку політику заступає Ігнац Падеревскі, ми знаємо. Він хоче історичної Польщі і хоче, **аби Злучені Держави й аліянти признали таку Польщу, значить — хоче, аби східна Галичина,** північна Буковина, Холмщина, Полісє, Волинь, Поділє і Київщина, **або бодай 4 перші українські провінції дістались в польську неволю та двигали тяжке шляхотсько-вшехпольське ярмо.**

І ось-таку політику іде „наш приятель" Масарик заступати перед президента Злучених Держав.

Не здурить він своєю прихильністю Українців.

Наша ґазета є присьвячена робітничій справі. Доля та судьба нашого робітника лежить нам на серци передівсім. Не дбаєм о зиск, тільки о твоє добро, мученику праці! — Пренумеруйте „Свободу"! („Свобода", число 1-ше, 15. вересня 1893).

ПЛЕКАЙМО СВОЮ РІДНУ МОВУ.

Якийсь нарід є тим могутнійший, сильнійший, сьмілійший та культурнійший, чим більше має людий, що говорять, читають і пишуть в своїй рідній мові, бож нова — се є найбільший народний скарб, найбільша надія на запевнену будучність.

Як довго лунає рідна мова, рідна пісня, так довго жиє й істнує той нарід, і так довго той нарід замешкує свою рідну землю, так довго той нарід має свої границі своєї рідної землі, і так довго той нарід має певне значіне поміж другими культурними народами.

Ми, Українці, мусимо признати ся з жалем до великого народного гріху — що ми не шануємо так, як повинні, свою рідну мову, як се роблять культурні народи.

Ми все не знаємо, або забуваємо, що наша дорога українська мова вже істнує тисячі літ і має за собою славну культуру. А раз запропащена мова не оживе вже ніколи. Зі стратою рідної мови нарід може стратити легко і всі свої предківські звичаї та обичаї.

Тож ми, Українці, мусимо признати ся до своєї власної вини, до того народного гріха, котрий і до нині висить над нами, бож ми ще й нині кормимо нашим потом, нашими чорними запрацьованими грошами тисячі чужих адвокатів, лідкарів, ремісників і инших людий, а особливо Жидів та Поляків. І хто-ж сему винен як не ми самі? А та кара спадає на нас тільки тому, що ми дуже мало знаємо, не хочемо вчити ся і шанувати свою красну й богату літературу і свою рідну українську мову. Ми ще й тепер не вміємо і не хочемо шанувати своїх заслужених мужів, великих людий, котрі відродили наш нарід своїми творами та витягли нас з польсько-жидівсько-московсько-мадярського ярма. Вони ціле своє житє віддали і посьвятили за свій народ, за його людські права, за його наукові й просьвітні інституції, за його рідну мову. І як ми будемо шанувати і плекати та цінити свою любу мову, тоді підоймемо боротьбу за українську народну школу, за українську ґімназію, за український університет. Тоді полетять ся ще потоками кров наших дітий-мучеників, упадуть ще трупи дорогих синів та доньок Неньки-України.

Українська Родино! Коли ми пізнаємо своє народне достоїнство, то не позволимо собі на те, щоби в нашім рідним краю Поляк збиткував ся над нами (Русіне! Мув по польску!). Тоді ми станемо муром, обудимо в собі слушний народний гнів, запротестуємо торжественно і грімко проти всяких посіпаків та кривдителів українського народу — і справу виграємо! Коли ми не напишемо ані одного письма по польськи, або по шваб'ськи, тоді наші „опікуни" звернуть ся до нас і стануть учити ся по нашому, по українськи. Тоді то вони самі зажадають української школи, української ґімназії та українського університету. Тоді їм українська мова стане культурною; тоді то і вони не пощадять гроша на українську книжку та на українську часопись. Тоді то та польська зволоч пошанує нас, бо ми пошануємо себе.

Український Народе! Не забуваймо сего, що ми можемо навчити ся дуже богато зі своєї минувшини. Покажім, що в нас горить велика і сильна іскра любови, що ми потрафимо боронити свої національні права так, як всі культурні нації.

Памятаймо і те, що коли ми будемо шанувати, піддержувати та плекати свою найдорожшу літературу, своє рідне слово, тоді і тії визискувачі наші пізнають, що ми готові станути за сьвяті народні ідеали до боротьби, а побіда мусить бути наша!

Український Народе! Як ми хочемо бути вільними, могучими, сильними; як хочемо станути панами на своїй рідній землі, то мусимо учити свої діти своєї рідної мови. Памятаймо, що яке буде наше будуче поколінє, така буде й будучність нашої дорогої Вітчини.

Плекай і шануй свою рідну мову все і всюди, а будеш паном на своїй землиці!

Іван Климашко.

РОДИМЦІ!

Вступайте громадно в члени Українського Народного Союза, бо се одинока і найбільша українська організація в Америці.

UKRAINIAN NATIONAL ASS'N.
P. O. Box 76, Jersey City, N. J.

ЧИ У ВАШІЙ ОКОЛИЦІ є ДОВГОЯЗИКІ ЛЮДИ?

Не чуй то може, читачу, про довгоязиких людий, однакож на вступі сеї статі мені хочеть ся запитати:

— Чи ти сам не довгоязикий?

— Чи твоя родина, твої брати, сестри, діти не довгоязикі?

— Чи твої товариші і знакомі, чи твої сусіди не довгоязикі?

Довгоязикість, то один зі смертельних гріхів нашого народу.

Богато людий зовсім не розуміє, що то таке тайна. Він і своє все розкаже людям, чи треба, чи ні, а про чуже то й постій.

Ще не встигло що стати ся, а добрі люди вже й розносять по всіх усюдах.

Я розумію таке, якого не треба всім знати. Богато справ є в родині, богато в громаді, яких поза громадою не повинен ніхто знати. І нарід має свої справи, які не треба знати другому народови. Однакож чи є така громада, де не знайшлоб ся кілька таких довгоязиких, які мусять вынести перед сьвіт усе, чого виносити не повинні?...

Скаже кума кумі, та ще й наказує: „Я вам, кумочко, кажу, а ви не кажіть нікому", а за день-два вже ціла околиця знає. Скаже сусід сусідови, кум кумови, товариш товаришеви, товаришка товаришці і невдовзі всі знають.

Як же се стало ся? Чи люди такі злі, чи що инше?

Люди не злі, але — сказавши правду — дурні, несьвідомі. Привик чоловік махати язиком, отже махає, чи треба, чи ні. Він і не думає, що є справи, яких не треба другим знати. А хоч часом і подумає, що ціла громада чогось знати не повинна, однакож гадає собі: „Я скажу тільки одному свому знакомому, а він казати другим не повинен". Чоловік не знає, що коли він має такого товариша, що йому скаже, то і той товариш має крім него такого, що йому також скаже; тамтой же має такогосамого і так кождий каже тільки доброму чоловікови, а за день-два вже й ворони про те кричуть.

Правда, може бути замкнений кружок товаришів, які поза собою не мають нікого, перед яким виявляли б свої тайни; або можуть бути поодинокі люди, на яких можна спустити ся; однакож такі люди є звичайно люди вироблені, сьвідомі. А звичайно добрий чоловік є частенько дуже довгоязикий.

Буває навіть таке, що чим важнійша тайна, чим більше треба її заховати, тим більше її люди одні другим переповідають, яко велику цікавість, аж доки ся тайна не стане явностию. Однакож не всі люди такі.

Пригадуєть ся мені такий випадок зі старого краю: Наняли Жиди панський сад і кількох їх пильнували й обривали яблока. Та одного разу зачали сварити ся. Кричать, кождий голосніше, кулками вимахують, прискакують до себе — до бійки недалеко. Бачили се наші люди і питають потім Жида, що хоч сам не сварив ся, але був коло сварки:

— За що то ваші так сварили ся?

— Вони не сварили ся! — каже Жид.

— Як не сварили ся? А чого так кричали та кулаками до очий тикали?

— То вони так тільки. Вони собі так люблять! — відповів Жид.

І ніхто не дізнав ся, за що та як Жиди сварили ся.

Поставте тепер в подібне положенє нашого чоловіка. Нехай би його Жид (чи хто-б не був) запитав за те, що то десьтам сварили ся, то він би зараз виложив:

— О, Лейбо, то було так. Зайшло з того і того, бо то, видиш, воно там є так і так; один хотів так зробити, другий йому сказав так і так, ну і зачала ся сварка. Зачали собі називати та виказувати на таке, про що доси ніхто й не знав. От повиказували і отте і друге, а ще як називали себе!...

Ось точнісько так наш виложив би все як на лопаті, бож ніби чомуж би ні?...

Тільки се ніщо більше як довгоязикість.

І чого то наш чоловік не скаже!... Ще в старім краю, як ішов з церкви, то вступав до корчми і зараз:

— От коби ти, Дудю, чув, яке то було файне казане...

І все розкаже, що тільки памятає.

Він розкаже також, що робило ся і говорило ся в читальні, що казав учитель, як радили ся десь-там проти пана, чи панського хрупи — словом: все розповість! Часом і не питай — він сам скаже, ще й причинить. І про свої пляни, і довги і все. Знаєш його наскрізь.

А де така довгоязикість, там і хрунівство, там донощики, зародженці і зрадники.

—

Одного разу я довідав ся таке: Дуже поважав знакомий мені мущина одну женщину. При нагоді я запитав його, що принадного він з ній бачить (а красавицею вона не була), на що він відповів:

— Тайну вміє задержати. Від неї ще ніякі сплетні не вийшли. Ще другим перестерігає, щоби тримати язик за зубами.

І коли добре подумати, то мій знакомий мив дуже справедливо оцінювати людий.

З довгоязикостию в парі йде цікавість. Зачинають ся від того, що чоловік хоче все знати — все, чого він знати не повинен, чого йому зовсім не треба, що його зовсім не обходить і з чого ані він, ані ніхто не буде мати користи. Великий французький письменник Віктор Гіґо оповідає в однім місци таке:

— В фабриці робила дівчина — не добра, не зла, а така як всі пересічні люди. Та дівчата і жінки, що з нею робили, зауважили, що вона часто заставляє старого чоловіка писати листи. Де вона пише? До кого? Чого її треба? Причепили ся вони до старого, купили ще горівки, чи що і той сказав, що вона має дитину, яку лишила в якихсь людий і туди вона пише і гроші посилає. Жінки піднесли вереск. Одна з жінок поїхала навіть туди, де була дитина, щоби переконати ся, чи се правда. Вкінци добили ся того, що дівчину відправлено від роботи. Тут вона чи то з журби, чи як, заслабла і щоби себе рятувати, продала навіть своє волосє. І тут вже не було тої жіночої чутливости, хоч тут її найбільше було треба.

І сей письменник говорить дальше:

— Буде чоловік стояти на дощи, на зимні, буде збавляти цілі ночи, буде підглядати, підслухувати, щоби тільки дізнати ся „правди". Колиж дізнаєть ся, сейчас розголошує її поміж громаду, — ту правду, з чого потім виходять домашні нещастя, сварки, бійки, розпадають ся родини, нівечить ся людське житє.

Тесаме буває в житю громадським, в житю політичнім, в житю народнім. І там є свої тайни і свої справи, яких другим людям не треба знати. Є такі, яких навіть цілій громаді не треба знати.

Пригадують ся випадки політичного руху в Галичині, з часів баденівських виборів і після того. Тоді нарід зачав був розумітти, що значить: „Вмій тримати язик за зубами". Відомий мені з тих часів такий випадок: В селі був війт хрунь, отже сьвідомі громадяни постановили його вкарати. Зібрав ся отже одної ночи цілий гурт і обдерли спішки з усіх війтових будинків. І важне власне те, що опісля ніяк не могли ся війтови довідатись, хто зробив йому таку шкоду. Значить: люди були сьвідомі, вміли тримати язик за зубами. А кільки то було инших випадків, де побили добре хрунів та всяких народних донощиків, однакож ніхто не знав і не довідував ся, хто бив.

Дурного чоловіка пізнати по тім, що він: 1) дуже рад довідатись про всякі справи, які його не обходить, і випитує про них; і 2) як тільки дізнаєть ся щонебудь, зараз перепоздає другим. Найперше другого тягне за язик, а потім свій виставляє як лопату.

Мудрий чоловік робить зовсім инакше. Він:

1. Не випитує про ті справи, які мають бути тайною.

2. Коли припадково довідаєть ся про тайну, то або мовчить, мов би нічого не знав, або ще перестереже довгоязикого і необачного та легковірного, щоби той мовчав.

Я бачив в житю чоловіка, якого можна поставити за взір многим. Я знайшов ся був одного разу в тарапатах, а хоч се не могло спричинити мені сорому, то спричинило трохи клопоту. Опісля знакомі гуртом випитували мене про цілу справу, про причини і т. д.; річ певна — одні з простої цікавости, другі співчуваючи мені. Та був у тім же гурті знакомих один старший від мене чоловік, Ш., з яким я жив у близьких, сказатиб — товариських відносинах. Він знав мене близше ніж хто инший протягом довшого часу. І власне той Ш., після тої немилої для мене події, ані разу не натякнув одним словом на сю подію, ані не запитав півсловом. Мов би нічого не знав, хоч ціла подія була йому назверх відома так, як всякому иншому, і певно він сам деколи чував, як мене хтось про неї запитував. Та він певно думав: „Не моє діло; схочеш — сам скажеш". Я дивував ся розсудкови того чоловіка і зачав його поважати богато більше ніж передтим поважав. Я і доси згадую про него з пошанною. Він не старав ся найти були властителем моїх тайн, хоч би би мати до сього більше права, ніж хто другий. Таких людий треба поважати.

І на сьвіті всюди так буває, що про важні справи дурні богато говорять, а мало роблять, а розумні мовчать, а роблять, що лише можуть. Говорити всякий потрафить, а мовчати тільки розумний.

Про Фінляндців говорить, що се люди по більшій части мовчаливі, задумані. Але всякий знає, що се люди розумні і помимо своєї нечисельности як завзято вони відпирали насильства московського уряду. Скільки в них єдности, скільки розумного завзятя!

—

На закінчене скажу, що хто лише перечитає сю статю, нехай сам добре застановить ся про значіне мовчанки, про значіне тої важної засади: „Тримай язик за зубами".

Дальше нехай перечитає її своїм дітям, сусідам, знакомим, а вже конче молодіжи коло церков, в читальнях, народних домах і де попаде. Молодіж перша повинна се знати, бо перед нею ще довгий шлях житя, а в житю, як на довгій ниві — всяке буває, Колиж будуть памятати, що треба тримати язик за зубами, то неодно лихо обминуть і зажиють поваги в людий.

І не тільки в справах великої ваги, але і в меньших справах мовчанка є дуже часто сьвятою справою. Посперечав ся хто з тобою, сказав тобі лихе слово, так зараз не розказуй усім. Мовчи, сказавши собі — се не велике діло. Старай ся сам забути про те. А то буває, що сказав хто кому лихе слово, так ображений вже тільки з тим носить ся, всім розказує, нарікає, грозить, дрочить ся і дражнить свого противника, і так з малої іскри, яку можна було мовчанкою згасити, повстає великий огонь, якого опісля загасити годі. Таке буває в родині, таке лучать ся в сусідськім і громадськім житю.

В справах же важних треба ще більше вміти мовчати. Не розказуй комунебудь тільки тому, що язик сверблить. Колиж говориш з тим, з ким треба, памятай, що вікна мають очи, стіни мають уха.

Не випитуй про справи, які мають бути тайною. Більшу прислугу зробиш і більше цінности покажеш, коли скажеш властителеви тайни: „Чоловіче! Коли знаєш таке, чого не треба всім знати, то тримай язик за зубами! Не кажи ні мені, ні другим — тримай для себе".

Не підслухуй ніколи нікого, не читай чужих листів, ні записок. Я мав в житю давно такий випадок: Дістав хтось лист від мого знакомого і прочитавши положив на виднім місци. Не підозріваючи нічого, я взяв лист (се можна назвати вимовою, бо в державі ся завсіди засади, щоби чужих тайн не викривати) і зачав читати. Читаю, аж там бесіда йде про мене і щось недобре говорить ся. Не хотів я читати дальше, але зложив лист і положив, не дізнавши ся сього, що про мене писано ся. Знаю тільки, що недобре. А що дальше? Знакомий, що висловив ся про мене недобре, став опісля моїм щирим товаришем.

Людська річ роззлостити ся, сказати лише слово, навіть між добрими товаришами; але все те переходить безслідно, коли бодай одна сторона є вирозуміла і нічого собі з того не робить. За лихим словом прийде добре.

Грецькому фільософови Сократови сказали одного разу, що десь-таи його дуже ганьбили. На те Сократ: „Нічого! Нехай мене і бють, коби лише мене там не було".

Перечитавши повищу статю, запамятайте її на завсіди, а певно ніхто не назве вас довгоязикими.

Селянин.

W.S.S.
WAR SAVINGS STAMPS
ISSUED BY THE
UNITED STATES
GOVERNMENT

ЕКОНОМІЯ ОЩАДНІСТЬ
ЧИ ПОМОЖЕТЕ?
ПРАВИТЕЛЬСТВО
ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ
взиває до виконуваня
ЕКОНОМІЇ і ОЩАДНОСТИ
через ВСІ особи у ВСІХ річах.
Добайність о се візване
є доказом
ПАТРІОТИЗМУ і ЛЬОЯЛЬНОСТИ
Ощадність і купно
ВОЄННИХ ЩАДНИЧИХ
МАРОК ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ
допоможе вам і вашій вітчині.
ЧИ ПОМОЖЕТЕ?
Посилайте свого дуншастиря, почтмайстра, предсідателя свого товариства, листоноша або банкира.
Вони дадуть вам у тій справі потрібні інформації.
ПАТРІОТИЗМ ЛЬОЯЛЬНІСТЬ

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912,

Of "Svoboda" (Liberty) Ukrainian Newspaper published Tri-Weekly at Jersey City, N. J. for October 1st 1918.

State of New Jersey, County of Hudson.

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared Andrew Sawka, who, having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the business manager of the "Svoboda", and that the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management (and if a daily paper, the circulation), etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above catpion, required by the Act of August 24, 1912, embodied in section 443, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are: Publisher Ukrainian National Ass'n, Inc., 83 Grand St., Jersey City, N. J. Editor Joseph Stetkewicz, 83 Grand St., Jersey City, N. J. Business Manager Andrew Sawka, 83 Grand St., Jersey City, N. J.

2. That the directors of the corporation are: Konstantine Kirczow, Pres. & Trustee, 68 Greene St., Jersey City, N. J. Simeon Yadlowsky, Fin. Secr. & Trustee, 83 Grand St., Jersey City, N. J. Stephen Milanowicz, Rec. Secr. & Trustee, 83 Grand St., Jersey City, N. J. Wasyl Lewczyk, Treas. & Trustee, 48 Washington Ave., Elizabeth, N. J. Andrew Sawka, Manager of "Svoboda" & Trustee, 83 Grand St., Jersey City, N. J.

3. Ukrainian National Association, Inc., is a Fraternal Association, not organized for pecuniary profit. There are no bonds, mortgages or other securities.

ANDREW SAWKA, business manager.

Sworn to and subscribed before me this 18th day of September 1918.

Stefan Milanowicz, Commissioner of Deeds of New Jersey.

РОЗСИЛКА КВЕСТІОНАРІВ РОЗПОЧАЛА СЯ.

З початком сього тижня розпочала ся вже розсилка квестіонарів для осіб, які реджістрували ся дня 12. вересня. Локал-борди висилають щодня одну десяту часть квестіонарів так, що до 10 днів кождий реджіструваний повинен одержати квестіонар.

Хто в тім часі не одержав би квестіонара, повинен зголосити ся до свого локал-борду і заладити для себе квестіонара.

Квестіонар обіймає 16 сторін питань, на які треба відповісти. Квестіонар треба точно і правдиво виповнити, заприсягнути перед нотаром і в протягу 7 днів звернути до локал-борду. (Речинець 7 днів числить ся від дня, який є назначений локал-бордом на квестіонарі).

Неточне виповнене квестіонара або недоручене його в приписаний часі може потягнути за собою велику кару, а крім того реджіструваний може втратити право увольнити від військової служби, зглядно право перенесени його до дальших кляс.

Українці міста Джерзи Сіти!

В неділю, 22. вересня б. р.

о годині 7.30 вечер

У ШКІЛЬНІЙ САЛИ Ч. 16, НА РОЗІ УЛИЦЬ СУСЕКС І ВАШНГТОН (КОЛО „СВОБОДИ)

відбудеть ся

ВЕЛИКЕ ВІЧЕ
КОНЦЕРТ

з такою програмою:

ЧАСТЬ І.

1. Вступне слово ..... о. Ад. Улицький
2. Star Spangled Banner ..... Хор мішаний
3. Промова англійська ..... Mr. Howard R. Cruse
4. а) Остап Нижанківський: „Ой в полю садок" (пісня народна)
   б) „Ой на горі там женці жнуть" (козацька пісня звід Полтави), барітонові соли ..... п. Мих. Зазуляк
5. В. Заремба: „Сонце низенько, вечір близенько", сольо фортепянове ..... панна Віра Стеткевич
6. Промова політична ..... п. Н. Дениши
7. Anton Gilks: „Reverie", сольо скрипкове ..... Осип Д. Стеткевич
8. Промова про бонди Позички Свободи ..... о. А. Павлик

ЧАСТЬ II.

9. а) М. Лисенко: „У містечку Богуславку" (пісня нар.)
   б) Гр. Давидовський: „Степи ся, барвінку, низенько" ..... Хор мішаний
10. Th. Franke: „Russian Intermezzo", дует фортепянний ..... пані Б. Стеткевич і панна В. Стеткевич
11. М. Лисенко: „Сьвято в Чигирині", барітонове сольо ..... п. Мих. Зазуляк
12. Промова англійська ..... Miss Bradford
13. М. Вербицький: „Не чужого ми бажаєм", дует на тенор і бас ..... * * *
14. Промова англійська ..... Mr. Kleinhaus
15. а) „America"
    б) „Ще не вмерла Україна" ..... Хор мішаний

ВСТУП БЕЗПЛАТНИЙ.

На тім вічу і концерті буде богато цікавих несподіванок. Хто не прийде, буде опісля жалувати. Дітям при грудях і дітям неспокійним вступ на салю недозволений.

ДОПИСИ.

3 AMBRIDGE, PA.

Заупокійне богослужене.

День 28. серпня довго позістане в памяти дітсдейських і ембріджських Українців, котрі гуртують ся при 276 відділі Українського Народного Союза.

В той день о 3-тій годині пополудни в місцевій гр.-кат. церкві відправилось богослужене за упокій бл. п. В. Федуська, котрий за житя був членом того-ж відділу. Мило було подивитись, коли всі брати зібрали ся разом, щоби помянути свого брата в салим, тихим словом — щирою молитвою. Честь Вам, Брати, за те, а особливо урядникам, бо Ви не тільки за житя любите своїх членів-товаришів, але і по смерти вмієте вшанувати память тих, котрі за житя памятали на се, що в єдности сила.

Отож здайте о добро свого братства та о розвій Вашої організації — Українського Народного Союза. Збирайте всіх сьвідомих під сей прапор, котрий має сино-жовту барву.

Бувший член того-ж відділу.

3 ST. LOUIS, MO.

Театральне представлене.

В неділю, 1. вересня б. р. відбуло ся тут представлене „Австрийський шляхтич", яке відограло українське співацьке товариство „Бандурист". Своєю грою наші молодецькі аматори відограли так знаменито, що їм за се належить ся публична похвала.

Ролю старого Іона грав п. І. Ружицький дуже добре. Ролю його жінки Ганки грала пані Олена Макара. Вона своїм красивим голосом все сварила ся з старим і публика до розпуку сьміялась, як ніялась на сцені. Ролю Марусі грала пані Параня Фостій. Та то чарувала публику своїм милим голосом. Велике враженє зробила на публику тим, що як плакала, то таки правдиві сльози котили ся з її очий. І рухи її були дуже влатні, так що її виступ можна сьміло назвати артистичним. Ролю Словака грав п. М. Чухрай. Той удавав правдивого Словака, бо по словацьки добре говорив. Ролю Анни, жінки Словака, грала пані Анна Микитів. Вона удавала добре нячку і її рухи були знамениті. Ролю Джорджа грав п. І. Микитів. Публика мала сьміху з него, як він лягав спати, попивав собі свою розраду (віску) та кидав поцілунки до Марусі. Правда, що він уже старий аматор, бо виступає в кождім представленю, яке відбуваєть ся в Ст. Луіс. Ролю молодого майнера Гриця грав п. І. Пюркевич знаменито, тільки як прийшло сь з Марусею говорити в справах любовних, то говорив заостро. Він надаєть ся добре до ролі жандарма або окомана, бо має остру мову. До роль любовних йому заприкро. Ролю молодого майнера Василя грав п. М. Бартіш добре. Ролю Данька грав п. М. Лебідь також добре. Ролю Петра грав п. С. Репчак добре. Зулю, жінку Джорджа, грала панна А. Сршулик також добре. Детектива грав Н. Кімак. Той не мав великої ролі, але хитро кував Джорджа.

Згаданим повисше аматорам та нашому дякочителеви О Сташкови належить ся признанє за так гарно вивчену комедію, з котрої всі гості були задоволені.

Галя була набита по береги; не один мусів перестояти ціле представлене, бо брак було місця. Відкоди тутешна парафія істнує, то ще тільки нарід ніколи не було, як тодішного вечера.

При тім відбув ся і базар, який розпочав ся був у суботу, 31. серпня, і тривав аж до понеділка, 2. вересня. Се було добре для нашого народу тому, що в понеділок було американське сьвято, Лейбор Дей.

До діла, українська громадо в Ст. Луіс! Гуртуймо ся так зчаста у велику родину, а тоді межи нами щезнуть всякі кирині і настане згода, братська згода. Тоді в нашій парафії засіне зоря красшої будучности.

Гість.

—o—

3 BAYONNE, N. J.

Посьвячене укр.-кат. церкви і місія.

В день робітничого сьвята, 2. вересня, обходили Українці в Байон, Н. Дж., величаве торжество. Того дня посьвячували в себе церкву українсько-католицьку Успеня Пр. Діви Марії. Віддавна проживали Українці в тім місточку, та чутки про них не було, бо все якось верх водили над ними угорські Русини, які звуть себе „Греками". Тим то і про Українців нічто тут не чув. Та вдалось їм скинути зі себе се ярмо мадярське, станули на власних ногах, зорганізували ся в парохію та в короткім часі прийшли в посідане гарної церкви і двох домів, котрих посьвячене якраз згаданого висше дня відбуло ся. Закупили були передне льоти під будову церкви нової, але в теперішних часах воєнних оказало ся майже неможливим розпочинати таку будову, тож коли навинула ся на продаж лютерська церква з двома домами, охотно зложили вимагані Німцями гроші і без довгих мітінгів приступили до контракту. На борзі приноровили її до нашого обряду та от уже 2. вересня її посьвятили.

Від сьвята успеня Пр. Д. Марії відбувала ся місія в тутешній церкві. Кождого дня вечером виповняли тую церкву по береги вірні, і по молебні до пресьвятої Діви слухали з напруженою увагою довгих проповідий місійних наших правдиво золотоустих званих місіонарів, оо. Чаплинського і Стецюка, котрі на перемину сповняли сей тяжкий обовязок на себе наложений. В неділю більше число окольчих сьвященників слухали до ціла сповіди вірних, а в понеділок відбуло ся посьвячене церкви.

Радісним оком сьвоглядають Українці на свою церковцю. Се-ж для них побідний трофей, серед таких тяжких теперішних часів дійти тут в Америці нашим Українцям до могось свого, та ще як гарного, не десь поза людьми на міських сьвітницях, але в середині дільниці других костелів всіляких. Та се щось побідного! І церква з галею і ще два доми, так що відразу і школа і читальня має місце розвиватись.

З якою то радостию стягали наші люди з вершка тую цьвітну еретицьку, а застромлювали на то місце хрест католицький. Се також побіда, — от більше один хрест на сьвитних в Америці, от меньше одно знамя еретицького з землі. А головно се для них утіше, що в своїй церкві будуть могли віддати повну сатисфакцію Пречистій Діві.

Передтим в тій церкві за часів лютерських тілько річчів всіляких знущались, лаяли, лихословили Марію і от по тім всім тепер в тій церкві в честь Пречистої посьвяченій надолужують Українці честь своєї Сьвятої, Матери руського краю. Видко се було з охоти кождого, бо кождий, чим міг і як міг, старав ся прислужитись у храмі. То чистив дещо, то направляв щось, то справляв щось, від роботи відривав ся, в там помагав — так, що в мить лютерський темнель перемінив ся на гарну, принадну і у всьо заосмотрену сьвятиню католицьку. Се жива віра, се любов до Пречистої оказувалась в ділі.

Наблизив ся понеділок, день посьвяченя назначений. Гарний день погідний, сонічко ясне хрест озолотило, а легот тепленький маяв поважно прапором українським, неначе наклікуючи нарід в храм заходити, бо сьвято сегодня. І сипатись почало народу українського, вливатись филями, що лише вмістить церква. Та вжеб і досталу було свого місцевого народу, а тут звуки музики кріпацюють у воздухах; цілий ліс прапорів зближаєсь до церкви; під ними чорніють товсті чети козацтва бадьорного. Се з околиць прибувші братства й товариства Українців-сусідів: З Нюарку, з Елізабет, з Перт Амбою, Стейнелтон, Джерзи Сіти і Бруклина — як не цілі громади, то їх делегати. Всьо то на сьвято Українців-католиків зійшло ся.

От і зароїлось від народу всюди. Скрізь гутірка весела, вештають ся цікаві. Той книжки купує, сей за щось торгуєть ся, мама дитині частуватись дістала, тамті знов співають, то і лише здалека приглядають ся ? от відпуст краєвий...

Відозвали ся дзвони, вийшли сьвященики богослужене правити. У сьвітлих ризах поставали достойники і водосьвяте почалось, а за ним посьвячене. Залунав спів. Гарні добірні голоси ни. дякочителів з околиці так і перемінили відправу на чудовий концерт. Глядали на се чужі та лиш покивували в захваті головами. Видко наші Українці їм заімпонували. Таким то співом приковані люди і не стямились навіть, що вже було пізно пополудни, як Служба Божа кінчилась. Згадали сьвященики за померших наших дорогих у вітчині, і повесли ся мельодії сумовиті: вічної їм памяти! Неодному виривалась неожидана сльоза.

От вже неодни забирають домів хотів, а тут перед церквою музика заграла марша різкого, від уха до уха тне, так і живцем всіх за собою бере. „Гей, там на горі січ іде!" — іде так ді гай заходить. Свої чужих приймають, сьвільно забавляють ся, гарно і мирно, як нарід дозрілий на велику справу.

Учасник з сусідства.

ДО НАШИХ МАЙНЕРІВ і РОБІТНИКІВ ПРИ КОКСІ.

Майже в кождій майнерській місцевости стейту Пенсильвенія находить ся відділ котрийсь великої української або другої славянської організації. Сі відділи відбувають свої звичайні мітінги на яких обговорюють всякі справи відносячі ся до їх товариств або таки справи їх краю.

На таких мітінгах вони також радо обговорюють свої справи народні. Як Українці так і другі Славяне в старім краю є крайно переслідувані Німцями і їх союзниками. Їм не позволяють підносити голос о свої права і кермувати своєю судьбою. В дійсности українські і другі славянські товариства лише в сім краю є одиновими організаціями, які посідають цілковиту свободу.

В наслідок сего тутешні організації щиро інтересують ся перебігом справ і долею їх братів в старім краю. Вони все жертвували гроші на поміч їх родинцям в Европі і тішились надією, що прийде днина в якій днина їх батьківщина зістане висвободжена з німецького і австро-угорського ярма.

Як раз тепер прийшла нагода для висвободжеия Славян. Америка виступила до війни в тій цїли, щоби дати свободу і демократію для людий в Европі.

Насила також нагода для тутешних товариств як українських так і других славянських і їх членів, прийти зі своєю наукою в поміч висвободженю своїх людий.

Президент проголосив, що майнер і робітник при коксі доберть ся таксамо як і жовнір. Майнер і робітник при коксі віддає не меншу жертву для нашої справи від жовніра. **БЕЗ КОКСУ ФАБРИКИ СТАЛИ ОСТАЛИ БЕЗЧИННІ.** Без угля жадне уруже не могло би виробитись ані кораблі не могли будуватись.

Українські і славянські товариства повинні се зрозуміти, а урядники сих товариств повинні пояснити своїм членам на звичайних мітінгах, **ЯК ВАЖНОЮ ДЛЯ СПРАВИ ЇХ РОДИМЦІВ В ЕВРОПІ Є ЇХ ПРАЦЯ В КОЖДІМ ЧАСІ, КОЛИ ЛИШЕ Є ЗАПОТРЕБОВАНЄ РОБІТНИКА В ТІЙ ГАЛУЗИ ПРОМИСЛУ.** Відділи тих організацій повинні переднскутувати сю справу, уділяючи резолюції з заявою несеня помочи Америці і її поневоленим братим через віддане се сталій праці при пляцях коксу.

УКРАЇНСЬКІ І ДРУГІ СЛАВЯНСЬКІ ТОВАРИСТВА, ЇХ УРЯДНИКИ І ЧЛЕНИ МОЖУТЬ СЕ ЛЕГКО ПЕРЕВЕСТИ, І ЛЕКШЕ ЯК ХТОНЕБУДЬ ДРУГИЙ, ПОМАГАЮ-ЧИ ТИМ ВИГРАТИ ВІЙНУ.

(Оголошене) 113-14

ДО УКРАЇНЦІВ МІСТА АМСТЕРДАМ, Н. Й.

З нагоди четвертої Позички Свободи тимчасовий місцевий комітет скликає **ЗАГАЛЬНИ ЗБОРИ**, припоручені головним Українським Комітетом на день 22. вересня, то є в слідуючу неділю, зараз по вечірни. Сї збори відбудуть ся в гали церковній при Пуласкі стр.

На зборах буде обговорено, чому ми вибираємо свій комітет, де ми повинні купувати Бонди Свободи і длячого ми повинні їх купувати.

Сподіваємо ся, що наш парох, о. Чапельський, котрий доїздить сюди з Когуг, рівнож, о скілько йому час позволить, посьвятить хвильку часу і возьме участь, або і цілий провід зборів, та поясьнить як слід, о що річ іде. Маємо надію, що наша просьба буде вислухана.

Тому просьба до всіх Українців, котрі почувають в собі українське серце і люблять свій поневолений нарід, мущин, женщин і старші діти, як найчисленнійше на сї збори прибути і вибрати комітет, або тимчасовий комітет потвердити більшостию, щоби опісля не було поговірок, що се все робить ся задля особистих говорів.

Длятого, що тимчасовий комітет зістав вибраний лише малою скількостию, просить ся і обовязком кождого прийти та довідатись, хто вибраний, і старатись бути самому вибраним, аби повести діло як слід.

Дорогі Родинці! Коли ми використаємо наближаючу ся хвилю і покажемо нашій прибраній вітчині свій патріотизм, свою єдність і свої щирі змагання, то тимсамим виставимо собі найкрасше сьвідоцтво національної зрілости до самостійного житя, котрого ми так дуже бажаємо. Коли щось робити, то из поодинока, але загально; не для себе, але для всіх. В більшости і в єдности сила, тому в неділю по вечірни просимо зійти ся як найбільше.

Хто би хотів говорити на зборах на ту тему, просимо приготовитись.

ЗА ТИМЧАСОВИЙ КОМІТЕТ:

Петро Сернюк,
Осип Руцький,
Михайло Квас,
Василь Чучман.

ДО УКРАЇНЦІВ В НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ!

В НЕДІЛЮ, 29. ВЕРЕСНЯ С. Р.

в Українськім Народнім Домі, 217-19 Іст 6-та ул., Ню Йорк

о годині 7-ій вечером.

відбуде ся

СІЧОВИЙ КОНЦЕРТ

З НАГОДИ ВРУЧЕНЯ ПРАПОРІВ.

Вступ лише 50 і 35 цент. Гет-чек даром.

Дорогі Родинці! Коли Вам дорога рідна пісня і музика, коли Ви віриєте що лише в єдности сила і коли Ви признаєте що лише добре вихована молодїж забезпечує будучність народа, приходіть на сей небувалий концерт, устроюваний нюйоркською Січию, а з певностию не пожалуєте!

Програма концерту така:

1. Американський гимн .....
   ..... муз. т-ва ім. М. Лисенка
2. Вступне слово ..... * * *
3. Хор Української Бесіди.
4. „В гору прапор", декламація ...
   ..... січовика М. Василяк
5. Вільні вправи маленьких Січовиків.
6. Сарнкове сольо ..п. М. Корнкора
7. Декламація „У Січи" .....
   ..... січовик З. Петрів
8. Вільні вправи маленьких Січовиків.
9. Попісові виступи чеських Сокіїв і Соколів.
10. Попісові гімнастичні вправи хорватських Соколів.
11. Розвинане прапорів.
12. Вручене прапорів і вбиване цьвинків.
13. Хор Української Бесіди.
14. Зміцнене.

ПО КОНЦЕРТІ БАЛЬ.

Щедрі забави будемо вписувати в члени нових Січовиків і Січовичок без вступного. 113-16

За добру забаву і порядок ручить СІЧ.

УВАГА! УВАГА!

УКРАЇНЦІ І УКРАЇНКИ З НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ!

Заходом Укр. Тов. „Поліяльска Січ" в Ню Йорку,

відділ 5-ий Укр. Народної Громади відограє

Драм. Кружок Укр. Нар. Громади представлене

„МАРТИН БОРУЛЯ"

повесть в 5. діях, І. Тобілевичі

В СУБОТУ, 28. ВЕРЕСНЯ 1918

в Українськім Народнім Домі, 217-219 Іст 6-та ул., Ню Йорк.

Початок о годині 7.30 вечером.

ДІЕВІ ОСОБИ:

Мартин Боруля ..... п. М. Мелешко
Палажка, його жінка, п-ні А. Мелешко
Маруся, їх дочка ..п-на К. Іванчишин
Степан, їх син ..... п. В. Чікрай
Гарпа Ф. вахмістер ..п. П. Вацлавський
Данько, його син ..... п. Е. Жуковський
Протасій, чиншовик ..... п. Побіденко
Зульський, чиншовик ..... п. Норало
Вашкевський, регістратор ..... п. К. Трондальов, конрегістратор ..... п. Корда
Омелько, найнят Боруля ..... п. Безталанний
Тролим, найнят Боруля ..... п. Даценко

Вступ з нетчем 75, 50 і 35 центів.

ПО ПРЕДСТАВЛЕНЮ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ.

Дорогі Родинці! Отсим запрошують Поважаних Родинців на представлене „Мартин Боруля" на день вище подаваний. Запрошено тому, бо се представлене дає нагоди кореспонденту кореспондентів до Америки, щоби мати нагоду бачити і вивчити, як то наші Українці в Америці, а також і в Европі, в Україні, в Галичині, Буковині і Росиї, а також і в Росиї

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!
НЮЙОРСЬКІ УКРАЇНЦІ!

Заходом Укр. Пост. Робітничого Тов. „Поморяни" в Ню Йорку — відбудеть ся —

В СУБОТУ, 28. ВЕРЕСНЯ 1918

ВЕЛИКИЙ ВЕЧЕРОК З ТАНЦЯМИ

у великій галї, на поверсї
в PROGRESS CASINO,
28-30 Ave. A, New York, N. Y.

Початок о годинї 8-ій вечер.

Вступ 25 центів.

Шановні Родимцї! Сим запрошуєть ся Вас на спільну забаву, яка відбудеть ся в просторій гали. Сей вечерок з танцями буде спільною розривкою серед нашого житя по цілотижневій трудї. Крім танцїв будуть другі забави як: виграваки, почта любови і т. и., так що не лиш для молодїжи, але і для старших буде веселий розривний час. 113i115

Тому спішіть старші і молодші а певно не пожалуєте.

Буфет власний. Музика власна.

Просить ся о численну участь
Видїл Тов. „Поморяни".

ПРИВАТНА КЛІНІКА.
ОСНОВАНА 1881.
137 East 27th Street,
NEW YORK.
між 3-ою і Lexington Aves.

Денні години: від 9-ої рано до 5-ої повод.
у вівторки і пятниці від 9-ої до 9-ої;
в суботи і сьвята від 9-ої до 1-ої.

Лїкарі сей клїніки посїдають широке знанє і многолїтну практику є в змозї вилїчити Вас скорше як другі молоді, недосьвідчені доперва практикуючі лїкарі.

Вони лїчать зі спеціяльною увагою нерви, мозок, кров і сперму, але і всї інші хронічні недуги лїчать в як найбільшім догадом і успіхом. Операції доконують сталою науковою методою без болю і небезпеки, і в многих случаях без втрати часу від праці. 82ni119

ЦІНИ УМІРКОВАНІ.

ОСТОРОГА! Ми не маємо філіп, а наша адреса є 137 E. 27th St. New York.N.Y. Chicago, Ill.

ПАМЯТАЙ, ЩО НЕДОВІРЯЮЧИ СОБІ САМОМУ, ТРАТИШ ВСЕ.

Часто стрічаємо людий, на яких лици малюють ся знеохота до житя і вічна обава, так як би над їх головою висіло якесь нещастє. Розмовляючи з ними заважите, що їм не так зле ведеть ся. Їх дїла ідуть добре, заробляють добре, їх родини тїшать ся здоровлєм і всьо їде нормально.

Щож є причиною їх видимого занепокоєня? Се їх жолудок, терплячий на запір. Їх організм вимагає сейчасового, систематичного уживаня лїку, який усунув би радикально причину усього злого:

Сим лїком, усюди звісним, яко одиноке успішне средство в забуренях жолудка, запору і других недомаганях, є наше сьвітової слави Кальварійське Вино Лїчниче. 110

Памятайте, що ми звертаємо кождий цент тому, хто докаже, що наше сьвітової слави Кальварійське Вино Лїчниче не є таке як ми описуємо.

ЦІНА БУТЕЛЬКИ $1.25.

До набутя в лїпших аптиках, у наших агентів, або прямо у фабрикантів.

D. WROBLEWSKI & CO.,
196 E. 4th St., S. W., New York, N. Y.

ДО УКРАЇНЦІВ

СТЕЙТІВ НЮ ЙОРК НЮ ДЖЕРЗИ І ФЕЙРФІЛД КАВНТИ (КОНЕТІКУТ).

Родимцї!

Четверта Позичка Свободи за плечима і тому найвисша пора, щоб Українцї взагалї, а зокрема Українцї проживаючі в стейтах Ню Йорк, Ню Джерзи і Конетікут, були як слїд до неї приготовані. Злишним є толкувати, що нашим обовязком є підпирати нашу прибрану вітчину з повною силою і посьвятою в її змаганях в теперішній війнї, бо кождий з нас є сьвідомий сего, що наша прибрана вітчина пійшла до сучасної війни єдино тому, щоб раз на завше скрутити карк европейському мілїтаризмови, визволити поневолені народи і увести між людство **свободу, справедливість і рівноправність.**

Ми, Українцї, яко свободолюбний нарід, повинні зрозуміти вагу повисших кличів і засад Америки, а тимсамим повинні постаратись усїми силами доказати се розуміне, купуючи як найбільше бондів надходячої четвертої Позички Свободи. Дехто з між нас може готов сказати: „Добре, я би купив, але чи я знаю, що то з сего може ще бути? Чи я буду бачити коли свої гроші назад?" Того рода говорене, побоюване, є невмісне і неоправдане. Се може говорити лише чоловік, котрий не розуміє, чи не хоче розуміти справи, або є ворогом свободи, справедливости і рівноправности всїх покривджених. Нема нинї у сьвітї сильнїйшої і богатшої держави як Злучені Держави. В жадній державі не цвите так гарно промисл як в Америцї. А знаючи, що за позичкою, за бондами стоять і гарантують їх всї богатства сеї держави, що за них ручить цїла держава, не може бути найменьшого сумнїву, найменьшого вагання, щоб комусь пропали його гроші. Противно, чиїсь гроші можуть пропасти по всяких покутних банкирах, але нїколи вони не можуть пропасти, коли хтось закупить за них бонди Позички Свободи. Закупивши бонди свободи, ви інвестуєте свій гріш в найбезпечнїйше місце, де дістанете більший процент нїж в банку, де ваші заробітки, ваш мозольно запрацьований гріш буде найбезпечнїйше захований. Се булаб одна сторона. А тепер друга.

Українцї висше згаданих стейтів і Українцї взагалї в Америцї повинні зрозуміти, що поза інвестоване своїх гроший в надходячу четверту Позичку Свободи в як найбезпечнїйше місце, купуючи сї бонди, вони тимсамим дають доказ прибраній вітчинї, що вони є льояльними супроти неї, радо помагають їй в її змаганях до виграня війни і відвдячують ся їй в її потребі всїм найлїпшим — за той захист, який вона також радо їм дала, коли вони наслїдком недостатків, злиднів і полїтичних переслїдувань мусїли опускати свої рідні пороги тай прийшли шукати лїпшого щастя, лучшої долї сюди. Вона, та Америка, тодї всїх нас радо приняла, отворила щиро двері своєї хати для нас і сказала: „Так, я вас тут принимаю радо, даю вам повну волю і свободу, і нехай кождий з вас старає ся поліпшити свою долю після своїх сил і здібностий. У мене праці для вас доволї!" Тому й Українцї повинні сказати нинї до тої Америки: „Ми памятаємо, ми сего не забули і тому тепер радо помагаємо тобі!"

Притім ми не сьміємо забувати ще й на те, що американський нарід тепер дуже уважно слїдить за всїми чужинцями, зважаючи пильно на їх відношенє до сеї держави підчас теперішної війни. Американське правительство знає, хоче знати і буде знати, як ми, Українцї, старались і стараємо ся помагати Америцї в теперішній війнї. Після помочи, яку кожда загранична нація, а тимсамим і нація українська, дасть Америцї в теперішній війнї, після сего вона і буде трактована в будучнинї; після того Америка буде з нею числити ся. Тому Українцї повинні доложити всїх своїх сил, аби в часї, коли прийде порахунок патріотизму кождої народности, вони не були послїдними.

Урядовий звіт з розпродажи третої Позички Свободи виказує, що Українцї закупили бондів сеї позички на суму $142.600. На око се є досить поважна сума, однак взявши за підставу, що в Америцї є Українцїв понад одни мілїон, сума купна бондів третої Позички Свободи Українцями могла би бути значно більша. Тут можна би добачувати ще один непростимий гріх наших Українцїв, а іменно, що повисше згадана сума закупленя третої Позички Свободи Українцями представляє лиш суму тих Українцїв, які не лїнували ся при закупні сказати, що вони є Українцї. А скільки то було таких Українцїв, які, купуючи бонди третої Позички Свободи, казали, що вони є Австрияки, Поляки — або таки нїчого не сказали?

Можна бути певним, що коли би кождий купуючий Українець подбав був про те, щоби був записаний, коли купував бонди, яко Українець, сума закупна бондів третої Позички Свободи Українцями представлялаб ся цїлком инакше. Чому приміром в урядовім звітї є, що Словінцї закупили бондів третої Позички Свободи за суму $1.569.900? Чи може Словінцїв є в Америцї більше нїж Українцїв?...

Українцї! Сїй практицї, сїй нашій недбалости мусить бути положений раз конець! При надходячій четвертій Позичцї Свободи не сьміє анї один цент український пійти на рахунок чужих! Кождий український доляр, кождий український цент, за який Українцї будуть купувати бонди четвертої Позички Свободи, мусить бути записаний на рахунок Українцїв. Щоб се осягнути, треба, щоб кождий Українець, котрий шанує свою народність, шанує сам себе, дбає про себе і про свій нарід, коли купить бонд, чи то в фабрицї, де працює, чи то в якімнебудь комітетї, де його захоплять купити бонд, чи то купить його в своїм власнім українськім комітетї в своїй місцевости, подбав, аби записали його яко Українця, коли спитають, якої він народности.

Всї Українцї, живучі в стейтах Ню Йорк, Ню Джерзи і в повітї Фейрфілд-стейту Конетікут, котрі закуплять бонди не від свого місцевого українського комітету, але в тих фабриках, в котрих вони працюють, або в чужих комітетах місцевих, мають сейчас донести о тім свому українському комітетови, зорганізованому в їх місцевости; а коли такого місцевого комітету в їх місцевости нема, мають повідомити про се Головний Український Комітет, зорганізований при другім федеральнім дистриктї в Ню Йорку, на адресу:

LIBERTY LOAN COMMITTEE,
UKRAINIAN DIVISION,
37 Liberty St., New York, N. Y.

Зорганізовані місцеві українські комітети в висше згаданих стейтах мають також повідомити сей Головний Комітет про число і суму бондів, закуплених Українцями в їх місцевости.

В місцевостях у повисших стейтах, де не вдало ся зорганізувати місцевих комітетів, Українцї нехай купують бонди, де їм догідно, лише щоб кождий памятав повідомити про се Головний Український Комітет.

Тому до дїла, Українцї стейтів Ню Йорк, Ню Джерзи і Конетікут! Покажім, що ми є патріоти і вміємо оцінити змагання нашої прибраної вітчини в її теперішній боротьбі.

Український Комітет
Позички Свободи при другім федеральнім резервовім дистриктї скарбового департаменту Злучених Держав.

ELLWOOD CITY
МІСТО ТЕПЕРІШНОСТИ І БУДУЧНОСТИ.

ELLWOOD CITY є одним з найбільше просперуючих міст стейту Пенсильвенія, де находить ся більше як трийцять фабрик, затрудняючих понад десять тисяч робітників.

В ELLWOOD CITY реальности мають високу цїну і зростають ще більше тепер зі зростом міста.

В ЧАСІ ВІЙНИ НАЙБЕЗПЕЧНІЙШИМ ВКЛАДОМ Є КУПНО РЕАЛЬНОСТИ

ВАШІ ГРОШІ будуть найлїпше улоковані в реальностях, які находять ся в великим промисловім містї. В Пенсильвенії одиноким з найбільше просперуючих міст є ELLWOOD CITY.

В ELLWOOD CITY відносини для робітників є знамениті а робітники є добре платні.

В ELLWOOD CITY повинен всякий робітник поселитись, а його гроші будуть добре забезпечені.

ЛОТИ в Country Club, присїлку Ellwood City, які продає International Real Estate Company, находять ся всего кілька минут віддалення від фабрики; вони є досить великі а цїна їх як на теперішний час є дуже низка.

Помимо доказів, що се місто зростає, дасть ще тут відчувати брак домів, а U. S. Steel Corporation будує тепер около 200 домів для вигоди своїх робітників, щоби не потребували їздити з сусїдних місцевостий.

Не зволїйте побачити се гарне місто і сей Country Club присїлок Ellwood City, в якім є наші лоти, зовсїм на рівнинї, в цїнах тепер низких, і які дають Вам добру нагоду оснувати свою хату і корисно вложити свої гроші.

Пишіть сьогодня по дальші інформації до Головного офісу:

INTERNATIONAL REAL ESTATE COMPANY,

Головний офіс: 212, 213, 214 Fakewell Building, PITTSBURGH, PA.

Pir Grant and Diamond Sts., напроти будинку судового.

ЧИ ВИ Є ХОРІ?

Коли терпите на якусь нову спонаплювану або застарілу недугу а потребуєте помочи спеціялїста

Прийдіть до мене —
а я доведу до результату

скоро, тривало і за малу нагороду, без нїякої перерви у Вашім занятю. Мої офіси находились через довгі роки в тім самім будинку, і мене знають як осторожного, рвного і успішного спеціялїста. Один візит в моїм офісї і точна екзамінація упевнить Вас, що Ви вступили на дорогу на воли до здоровля.

КОЛИ ВИ ТЕРПИТЕ

хронічні болї голови, завороти голови, приводи, шолочить ся Вам в очах, слабо память, слабі і нервні нерви, безсонність, болї в нерку і хребтї, ревматизм в суставах, слабість горла, шкірні хвороби, недомагання жолудка і кишок, невральгічні болї, вистуги на кашу і замір, приходіть до мене.

ПРИМІНЮЄМЕ ЕЛЄКТРИЦИЦЬ, ЗАДЖИВЧІ ВСТРИКУВАНЯ І ІНГАЛЯЦІЯНИ МЕТОДИ УПЕВНЯТЬ ВАС ПРО УСПІШНІ ВИСЛЇДИ ЛЇЧЕНЯ.

ПОРАДА ЗОВСЇМ ДАРОМ. ПРИЙДІТЬ НИНЇ—НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ.

СПЕЦІЯЛІСТ
Dr. HANNON,
146 East 14th Street,
Напроти Tammany Hall
NEW YORK CITY

Години офісові: Денно від 9. рано до 4. повод.—Вечер: від 6. до 8. В недїлї і призначені сьвята: від 10. до 2. в полудь. лише.

ОСІБНИЙ ПОЧЕКАЛЬНИЙ ПОКІЙ.

10 ПРИЧИН
задля яких PARTOLA
повинна бути в кождій хатї.

1) ТОМУ, ЩО Партола має милий смак і забезпечує здоровлє.

2) ТОМУ, ЩО Партола — є цїнним даром для мущин, женщин і дїтий.

3) ТОМУ, ЩО Партола дїлає дуже нїжно і очищує кров.

4) ТОМУ, ЩО Партола усуває всї терпіня, повстаючі від запору кишок і нечистої крови.

5) ТОМУ, ЩО всї уживаючі Партолю, почувають ся добре і вповнї здоровими.

BUY WAR SAVINGS STAMPS

6) ТОМУ, ЩО сотки тисяч людий уживаючи Партолю, знають, що вона є знаменита, і Ви також повинні переконатись.

7) ТОМУ, ЩО Партола коштує так мало а більша коробка вистарчає для цїлої сїмї на 3 місяцї, а цїна її лише 1 дол.

8) ТОМУ, ЩО всї лїпші лїкарі рекомендують Партолю.

9) ТОМУ, ЩО сотки тисяч очищають свою кров і жолудок уживаючи Партолю.

10) ТОМУ, ЩО Партола має славу найлїпшого приятеля для кождої родини.

ДАРОМ

Гарний і корисний дарунок кождому хто пришле замовленє і гроші враз з сим оголошенем. Листи і замовленя адресуйте:

АРТЕКА PARTOLA
160 Second Avenue,
Dep. 20. New York, N. Y.
(86)

ПРИ ПОВОРОТІ ДО КРАЮ І ТУТ В АМЕРИЦІ

нема лїпшого ремесла від автомобільного. Я є з краю довголїтний і добрий механік і шофер в Америцї. Хто вивчить ся в нашій школї, той стане добрим механіком і шофером. Будете нам вдячні по всї часи. Знаєте, що наша школа є одною з лїпших в Америцї. У нас є 8 машин і 1917 р. до науки. Денні і вечірні курси. Можете заробити 25—35 дол. на тиждень. Просимо зайти до нашого офісу і поразитись на з машин. Офіс отворений і в недїлї.

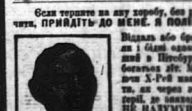

Записуйтесь до нашої школи, — у нас є механік-професор Д. Лясманович.

ARENA AUTO SCHOOL, 140 W. 50th St., NEW YORK, N. Y.

ЧИ ВИ Є ХОРІ?

Коли терпите на яку хворобу, без рішучої ви дуже і лїкар не міг Вас вилїчити, ПРИЙДІТЬ ДО МЕНЕ. Я ПОЛЇПШУ ВАШЕ ЗДОРОВЛЄ.

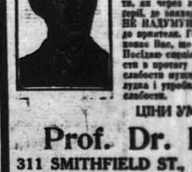

Віддаль або брак гроший ніяк не встримує Вас. Богаті як і бідні однаково будуть обслужені. Я є найславнїйший в Пітсбурзкий спеціялїст і лїчу мущин вже від богатьох лїт. Маю найлїпше зосереджене бюро, вчуваючи X-ray машину, через котру можу Вас перегляути, як через зеркало. Маю власний департамент дроґерії, де знаходять ся чутливі і імпортовані лїкарства. НЕ НАДУМУЙТЕ СЯ, ще варто прийдіть до мене, як до приятеля. Говорю Вашою мовою. Одна лїкарня переповнює Вас, що я можу для Вас зробити.

Посїдаю спеціяльні лїки на хворобу крови і лїчу слабости в протягу кількох днїв. Я вилїчив тисячі випадків слабости нервів, хороби сперми, ревматизм, хороби жолудка і уторби, сверблячки, гемороїди і всї хронічні слабости.

ЦІНИ УМІРКОВАНІ.

Prof. Dr. H. G. Baer,
311 SMITHFIELD ST., PITTSBURGH, PA.
НАПРОТИ ПОЧТИ.

ВАЖНЕ! — Вирвіть се оголошенє і принесіть його зі собою.

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одинокий спеціяліст недуг мужеських з Пітсбурґу, котрий говорить по українськи.

Найдовше істнуючий, найуспішнійший і заслужений на довіре спеціяліст недуг мужеських, котрий єсть своє знане і довголітну практику віддає для услуги недужих.

DOCTOR LORENZ

II. поверх, фронт. 76-89
614 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Урядові години: Щоденно від 9. рано до 8. веч. В пятницї від 9. рано до 8. веч. В неділї від 10. до 2.

ВОЄННІ ВІСТИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on September 20, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

(Продовжене зі стор. 1-шої).

ґлійські війска опорожнили місто, знищивши перед тим фабрики амуніції і машини, належачі до нафтового промислу, якого осередком є місто Баку.

Анґлійці переконали ся іменно, що вони не є всилі перетранспортувати достаточної скількости війска, і тому переправили ся через Каспійське море назад до Персії.

Вірмени завели надії Анґлійців.

ЛОНДОН, 19. вересня. — Анґлійські війска опорожнили місто Баку, уступаючи назад до Персії.

Опорожнене було конечне з причини браку постійности серед вірменських війск, які не хотїли боротьи ся проти Турків, а навіть вийшли з ними в переговори.

У ФІНЛЯНДІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on September 20, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Фінці приготовляють ся до урочистого приняття короля.

СТОКГОЛЬМ, 17. вересня. — У Фінляндії роблять горячкові приготовання до приняття німецького князя, який небавом має туди прибути, щоби засїсти на престолї.

Королївску палату в Гельзінґфорсї відновлено. Маєтність в Талї, недалеко Гельзінґфорсу, закуплено на лїтну палату для короля.

Німці домагають ся уступленя війск з мурманського побережа.

ЛОНДОН, 16 вересня. — Німеччина заявила через свого посла в Гельзінґфорсї, столиці Фінляндії, що німецькі війска не будуть переводити воєнних операцій проти східної Карелії під тим однак услівєм, коли анґлійцї опорожнять околицю Мурманської і взагалї цїле мурманське побережє зі своїх війск.

Німецько-фінська армія буде небавом готова до бою.

ПАРИЖ, 17. вересня. — Кореспондент часописи „Сон" доносить, на підставі вістий з високих урядових кругів, що в слїд за приняттєм фінської короны німецьким князем Фрідріхом Карлом, шваґром німецького цїсаря, розпічнеть ся сейчас мобілїзація німецько-фінської армії. Вже тепер нагромаджуване війск, призначених до осїнного наступу, є на укінченю.

Большевики мусять на се згодити ся, а Фінляндію Німеччина перестерігає, щоби вона зажадала від алянтів усуненя війск з мурманського побережа, грозячи наступом німецьких війск.

Dr. Лайонс спеціяліст через останних 28 літ

Всї недужі мущини, женщини і дїти нехай прийдуть до мене за порадою. Я є спеціяліст від нервових і хронічних недуг від 28 років.

Многі лїта я був в школах з найлїпшими шпиталями міста Ню Йорку. Способи мого лїченя є в наукових методах, звісних лїкарській професії в Европі і Америці. При лїченю уживаю найлїпші і найновійші лїки, приміняю встрикувані анти-токсини з орґанів в случаях недуги кровя. Мій офіс посїдає найновійші наукові, електричні прилади і найлїпшу X-рей машину в Ню Йорку. Коли Ви, недужі, прийдете до мене. Не тратьте часу. Зголїйте небезпечно. Пам'ятайте! Вам не треба відкладати на пізнїйший час. Часто одно лїченє—отсе що Вам треба.

Грунтовні оглядини і порада безплатно. Ми говоримо Вашою мовою.

Dr. LYONS, 126 East 34 St., New York

МЕЖИ PARK AVE. І LEXINGTON ST., NEW YORK CITY.

Приймає від 9-тої рано до 7-мої веч. В неділї і сьвята від 9-тої рано до 2-ої пополудни. 107—

ДАРОМ

20 кавалків, а також 300 пиншльок до сеї машини „COLUMBIA" за 113c25

$28.50

Сплати які Вам догідні. Тисячі рекордів до вибору. Прийдіть, оглянете і послухайте даром концерту у свого крамаря.

Катальоґ даром.

8. MALINOWSKI,
425 Grove Street,
межи 4-ою а 5-ою улицею
JERSEY CITY, N. J.

ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ КУПЕЦЬ

І. БІЛИК,

51 First Ave., New York, N. Y.
(офіс 157 E. 4th St.)

продає по найдешевших цїнах, за готівку і на сплати, усякі золоті річи, мужеські і жіночі убранє, біле, фарбоване і усяку іншу домашну обстановку.

Спробуйте а не пожалуєте.

УВАГА!

БЕЗПЛАТНА КНИЖКА І ҐВАРАНЦІЯ

будуть кождому за жаданє висилані. Моя книжка є для кождого необходима. Вона займає 1000 попукуваних винаходів і кілько цїнних інформацій. Вишлю її цїлком БЕЗПЛАТНО разом зі СПЕЦІЯЛЬНОЮ листою попукуваних ВОЄННИХ ВИНАХОДІВ. 104c16

Я даю ҐВАРАНЦІЮ. Порадьте ся мене заким удаєте ся до кого иншого.

Пишіть днесь в своїй мові до найстаршої і найбільшої української патентової фірми:

A. M. WILSON,
Patent Attorney,
Victor Building
WASHINGTON, D. C.

У ФІНЛЯНДІЇ

ДАРОМ

Докожче ваше ім'я і адресу, а ми вишлемо вам даром 1 коробку Ґрипсіна, котрий вилїчить вас від ґрипи, ґрипоневмонії, ґрипозного кашлю, ґрипозного запалення очий, ґрипозного запалення ушей, ґрипозного запалення нервів, ґрипозного запалення мозку, ґрипозного запалення серця, ґрипозного запалення кишок, ґрипозного запалення ніг, ґрипозного запалення рук, ґрипозного запалення всїх членів тїла, ґрипозного запалення всїх нервів, ґрипозного запалення всїх мускулів, ґрипозного запалення всїх костий, ґрипозного запалення всїх суставів, ґрипозного запалення всїх ґрипозних ґрипів, ґрипозного запалення всїх ґрипозних ґрипів, ґрипозного запалення всїх ґрипозних ґрип

БАДАНЄ І ПОРАДА ДАРОМ!
Др. СПІЛЛІНҐЕР

Посьвятив ся для хорих, незаможних людий, котрі не в можности платити високих цін на своє бадане.

ПОВІДОМЛЯЄ, що застарілі недуги можуть бути вилічені без ужитя аппаратів ЕЛЄКТРОВИХ ЛІКІВ при помочи електричних природня. Рівночасно в богато таких случаях, які передше вимагали операції, можна вилічитися цілком лише тимрадикою способом без ужитя ножа.

Маю в посїданю найновійші машини, при яких помочи можу заглянути до внутрі і обдивати хворі внутренности людського тїла і котрий та пізнати причину недуги. Другою машиною можу впровадити струї електричного сьвітла в тїло і забити ними варваляні бацилї, які є причиною всїх недуг і людскости недужають. Той спосіб лїченя є не тільки нешкідливий, але дїйсно приємний і дуже корисний для кождого пацієнта. — КОЖДОГО ПАЦІЄНТА, котрого узнаю за невилїчимого, не підіймаюсь лїчити. Однакож кождого, котрого узнаю до вилїченя, стараюсь вилїчити в як найкоротшім часї.

ГОДИНИ офісові: вівторок і четвер від 9. рано до 8. вечер, в понедїлок, середу, пятницю і суботу від 9. до 12. в полудне, а в недїлї від 9. до 11. в полудне.

ДОКТОР І. СПІЛЛІНҐЕР,
158 E. 18th St., New York City.
близько стації елевейтер 3-ої авенюї і собвею.

Др. Еміль Айхель українська ДЕНТИСТ

49½—1st Ave., NEW YORK, N. Y.
corner 3rd Sreet,

виробляє штучні зуби, котрі виглядають як власні. Виправляє зуби без болю. Робота ґварантована, ціни умірковані.

Годинн: від 10. рано до 9. веч., крім пятниці; в недїлї від 10. до 2. попол.

Dr. KOLER,
638 PENN Ave., PITTSBURGH, PA.
ЛІКАР
(говорить по українськи)

DR. KOLER є одиноким лїкарем в Пітсбурґу, котрий відбув свої студиї в Варшави, має 28 лїт досьвіду у лїченю. Я лїчу ревматизм, про пуклину, гемороїди, шкрофули, недуги легких, серцевих, молодих, нирок, кишок, міхура, шкіри, як і всї недуги мущин, спричинені нечистотою крови. 914 і 606 уживаємо при лїченю недуг крови. Голосить ся особисто, почтою не лїчу. 105—

Годинн приняти: від 9. рано до 8. веч., в пятницї від 9. до 5. лише, в недїлї від 9. до 2.

РЕЛІҐІЙНІ ОБРАЗИ

першорядної артистичної роботи, портрети великих українських мужів, копії знаменитих світських картин, ілюстрації до книжок і журналів і рідкі символічні рисунки виконує український артист-маляр ВОЛОДИМИР А. СИРОТЕНКО за можливо дешеві цїни.

Адреса: 8c—
V. SIROTENKO,
2110 Arthur Avenue,
New York City.

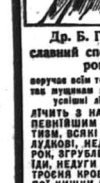

ДО ХОРИХ ЛЮДИ ПО ВСЇХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРҐ,
славний спеціяліст зі старого краю

поручає всїм терпячим Українцям, так мущинам як і женщинам свої успішні лїкарські услуги.

ЛІЧИТЬ В НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАНЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГИ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, НЕДУГИ СКІРИ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ, ЗАПАЛЕНЄ СЛІПОЇ КИШКИ І Т. Д. 105—

Докопує всякі найтяжші операциї мущин, женщин і дїтий в своїй офісі або в домі пацієнта; спеціяльно не ма пропущену при одному спеціялїстови з Відня.

"Если би хтось не міг прийти особисто, нехай пише письмо листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну поради.

На відповідь залучить поч. марку.

Dr. B. HOHENBERG
904 2nd Ave., (між 17 а 18-ву.)
NEW YORK CITY

Годинн офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

Телефон: 1882 Stuyvesant

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Нема мира з Німеччиною.

Обговорюючи справу мира між алїянтами і центральними державами, нюйорська газета „Івнінґ Джорнал", з 18. вересня. б. р., каже, що з німецькою автократією, яка убила проблеми Росії, Балкану, Польщі, України і инших народів, які домагають ся місця між державами, не може бути нашого мира, крім мира диктованого алїянтами.

Німецькі заходи на Україні.

Л. Михайлович, бувший сербський посол у Вашінґтонї, пише в четверговім числі нюйорського „Таймс-а", що дальше оставлене Німеччини в спокою дасть їй змогу виторгувати великі концесії від Фінляндії, України і Туреччини. Німеччина буде домагати ся, каже Михайлович, і готова дістати від сих трох держав велику оружну поміч.

Арештоване Немоловського.

Минувшого четверга, 18. вересня б. р., в Ню Йорку арештовано і випущено під кавцією 500 долярів православного епископа Александра Немоловського, голову православної місії в Америцї. Арештовано його на домаганє 60-лїтної Ксені Кукс, яка належала до православної церкви при Семій улиці в Ню Йорку. Ксеня Кукс каже, що епископ Немоловський вмовив в неї, аби вона вложила свої гроші до церковної щадниці, „яка є державно признаним банком". Старушка се й зробила, вкладаючи до „банку православної церкви" 900 долярів. При вкладанї сеї суми епископ казав старушці, що вона кождої хвилї може вибрати свої гроші. І дїйсно, коли одного дня Ксеня потребувала гроший, пійшла до Немоловського і вибрала 200 долярів. Та коли иншим разом вона хотїла вибрати решту, епископ відмовив їй сього. Тому Ксеня Кукс віднесла ся до адвоката, який і вибрав у найвисшого суду дозвіл на арештоване епископа Немоловського. Немоловський заперечує, що Ксеня Кукс вложила свої гроші до церковної щадниці, кажучи, що сї гроші вона дарувала на церкву.

В Америцї нема нїякої української независимої церкви.

У попереднім числї „Свободи" була подана за шікаґовською „Україною" новинка, що в Нюарку, Н. Дж., основано українську независиму церкву, якої сьвященником є М. Шустакевич. Компентентні люди інформують нас, що в Америцї нема нїякої української независимої церкви і що ті одиниці, які іменують себе сьвящениками такої церкви, не є нїякими сьвящениками, бо не мають до сього анї відповідного підготовання, анї відповідних церковних сьвячень. Сей баламутний рух повинно се безумовно осудити, бо він вносить в ряди нашого народу деморалїзацію і шкодить загальній українській справі.

Церковні непорозуміня в Котсвіл, Па.

Нам пишуть: Парохія при церкві Сошествія св. Духа в Котсвіл, Па., діждалась тому, що Службу Божу відправлювано тепер при помочи тайних детективів і поліцманів. Ті всї непорозуміня зайшли з причини невідповідного становища нашого пароха і його урядників. Наш сьвященик своєю лихою політикою стягнув великий гнів парохіян до себе. Нарід оборив ся ще більше, як побачив минувшої недїлї одного детектива в церкві, а двох поліцманів при входових дверях. Хто запросив тих гостий до нашої церкви, легко догадатись...

Сенатор оскаржує комісаря нюйорської пристани о прогерманство.

Сенатор Лодж, провідник республиканців у сенатї, оскаржував минувшої середи Фредерика В. Гова, іміґраційного комісаря нюйоркської пристани, о прогерманські тенденції. Гов напоминає книжку „Вай Вор" (Чому ведеть ся війна?), в якій зі становища соціялїстичного виказує причини теперішної війни. Рівночасно Лодж заатакував Гова за артикул на тему Багдадської Зелїзницї. На закиди Лоджа Гов відповів отсими словами: „Я не думаю, що се є потрібне заявляти, що моє становище в сїй війнї є наскрізь американське. В жадній моїй писанній працї я не старав ся зеличати Німців. А є противний їх всїм мотивам. Книжку „Вай Вор" я написав ще перед теперішною війною. Артикул про Багдадську Зелїзницю я написав два року тому. Я не домагав ся, аби сю зелїзницю віддати Німцям. По основнім перестудїованю сього питаня я домагав ся, аби її зробити міжнародною. Инші письменники, многі з них Анґлїйці, заняли тесамє становище".

17-лїтнї женять ся.

Урядникбюра шлюбних лайсенсів у Шікаґо каже, що там тепер вибирає шлюбні лайсенси 25% молодців в віцї між 17 до 21 роком житя. З решти є 50%, таких, які скінчили 31 рік житя.

Амбасадор до Лондону.

На місце Валтера Гайнес Пейджа, який був американським амбасадором в Лондонї, але уступив задля лихого здоровля, президент Вілсон заміснував Джана В. Дейвіса, теперішного голову американської делеґациї, яка відїхала до Швайцарії вести переговори з німецькими властями в справі виміни американсько-німецьких бранців. Новий американський амбасадор до Лондону числить тепер 45 лїт житя. Родив ся в Кларксбурґ, Вест Вірджінія. Висші студії побирав в трох американських університетах. З фаху є адвокатом. Був послом до низшої палати чамериканського парляменту. Перед відїздом до Швайцарії був тайним дорадником правительства.

Майнери вертають до роботи.

Робітники в копальнях твердого угля, які минувшого понедїлка вийшли на страйк, домагаючись підвишки платнї, бодай такої, яку мають робітники в копальнях мягкого угля, рішили повернути назад до працї. З того приводу в Шамокін відбула ся конференція, яка й запропонувала робітникам повернути назад до працї. Джан Демпсей, президент першого округа Злучених Копальняних Робітників Америки, повернув до Скрентону зі своєї поїздки до Вашінґтону, заявляючи, що він сподїваєть ся, що робітники дістануть бажану підвишку.

По 1-шім грудня бровари мають бути замкнені.

Президент Вілсон видав проклямацію, в якій говорить ся, що по дни 1-го грудня 1918 року всї бровари мають бути замкнені.

Кардинал Фарлей, архиепископ Ню Йорку, помер по довгій і тяжкій недузї минувшого вівтірка.

В Брукленї хочуть доляра за стрижене волося.

Бруклин, в нюйоркськім стейтї, буде колись славити ся дорговолосими людьми, коли перейде в житє ухвала тамошних фризієрів, які домагають ся, аби платити їм за стрижене волося 40 центів, а за голене бороди 20 центів. Але не в тім річ. Фризієри крім того домагають ся, щоби від осіб, які час від часу голять ся самі, в себе дома, жадати одного доляра за стрижене, а 20 центів за голене.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Провідник самостійників про положенє на Україні.

Одеське „Вільне Життя" помістило в числї з 26. червня інтервю, яке цензура дуже подрібнила, з провідником партії самостійників М. Міхновським. До М. Міхновського звернув ся був гетьман з пропозицією сформувати міністерство, поручуючи єю задачу йому, яко найвизначнїйшому представникови демократичної фракції селянського конґресу, який був причиною упадку кабінету Голубовича. М. Міхновський не хотїв сеї місії на себе приняти і отсе його опінія, висказана ним про теперішну полїтичну ситуацию: — „Конечним є, щоби українські мужі полїтики взяли певну участь в правительстві і увійшли в кабінет. Конечним є, щоб Українцї-націоналїсти мали в кабінетї більшість, щоб держали шість до сїм місць. Один або два представники не вистарчить і не мати-ме сили змінити ситуації, а їх вплив, який би вони не мали, буде губити ся. Ми не маємо забогато своїх мужів, полїтиків національних, людий з іменами, і будучність України вимагає, аби хоч ті, що маємо, були тепер на авторитетних постах, в міністерстві. По моїй думцї Українцї мусять мати отсї портфелї: внутрішних справ, рільництва, просьвіти, війни, справедливости, фінансів і торговлї. Щодо міністерства заграничних справ, річ ясна, що сей департамент мусить бути все в руках Українців. Коли би мали заходити зміни в кабінетї, то зміни такі можуть бути допущені лише персональні, а не національні. Я не бажав би подавати тут імен можливих українських кандидатів, та з певностию увійти повинні... (Тут 27 рядків цензура скофіскувала). Кріза з доставою провізій, як на провінції так і в самім Києві, спричинена була головно невдоволенєм, яке тепер панує між селянством, з огляду на полїтичний напрям теперішного міністра. Сьому треба зарадити зараз по зорґанізованю міністерства... (тут знов 11 рядків цензура скофіскувала). Сподїватись треба, що селяни будуть ставити перешкоди в зборі нового збіжа яко протест проти полїтики міністерства, часто нерозумілої і антидемократичної, до якої маси українського народу не мають довіря. Я не лише, що сподїю ся, але навіть твердо переконаний, що правительство зрозуміє надзвичайно трудне положенє сеї хвилї і зробить все можливе, щоби знайти вихід вдоволяючий. Здаєть ся менї, що як приятелї так і наші противники мусять бути того переконана, що теперішне правительство не відповідає виконати так величезної ваги задачі, які спадають на його плечі в сей момент, коли бажають сотворити самостійну і сильну державу".

Цїлові доми на границях України.

Після телеґрафічних розпоряджень, висланих по всїх зелїзницях, цїлові доми на границях української держави є визначені як слїдує:

Від Бесарабії:1) Тирасполь, на лінії Одеса-Бендери-Яси; 2) Рябиця, на лінії Баста-Новоселиця.

Від Австрії: 3) Каменець-Подільський, 4) Гусятин, 5) Волочиска, на лінії Проскурів-Тернопіль; 6) Вижниця; 7) Радивилів, на лінії Здольбуново-Львів; 8) Джирка.

Від Польщі: 9) Травінка (на лінії берестейського договору), на лінії Ковель-Холм-Люблин; 10) Берестє Литовське.

Від Білоруси: 11) Високе Литовське, на лінії Берестє Литовське; 12) Ганцевичі, на лінії Сарни - Лунинець - Барановичі; 13) Жлобин, на лінії Житомір-Мозир-Могилів; 14) Гомель, на лінії Бахмач-Мінск.

Від Московщини: 15) Почеп (провінція чернигівська), на лінії Гомель-Новозиків-Брянск; 16) Зерново, на лінії Конотопи-Лугів; 17) Суддя, на лінії Харків-Брянск; 18) Білиця, 19) Кляйнихілєво (провінція курська), на лінії Білгород-Курск; 20) Окуни, на лінії Валуйки-Желець; 21) Ліски (воронїжська провінція), на лінії Константинів-Вороніж; 22) Титовня (провінція воронїжська).

Від Дону: 23) Долженково; 24) Ростів над Доном.

Як бачимо з повисше поданих міст, то границї з Доном та Кавказом ще не визначені детальнїйше.

Визначена лінія їде виключно по території етноґрафічно українській, як також відповідає рівночасно до певного степеня і лїніям стратеґічним. Читачі зрозуміють наше становище, знаючи, що ми остаточно все в опозицї в справі Бесарабії, Кавказу з Кубанию та Ставрополем, позаяк сї краї великою скількостию є заселені Українцями аж до Каспійського моря, до Сукуми (в провінції Чорного моря) через цїлий ланцюх кавказьких гір аж до Баку.

Суспендоване православного митрополита буковинського.

Австрійські власти суспендували буковинського православного архиепископа-митрополита, д-ра Репту, за се, що підчас російської інвазії він наказав був усїм православним сьвящеником на Буковинї молити ся за російського царя.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Подаєть ся до відома всїм членам бр. св. Ґеорґія, від. 230, що мітинґ відбудеть ся в недїлю, 22. вересня, о годинї 1-шій пополудни, в гали звичайній. Чи сей мітинґ мо-жить зійти ся всї члени, бо є дуже важні справи до полагодженя. Будеть ся приймати нових членів до У. Н. Союза і до братства. Обовязкою кождого члена є пристаратись одного нового члена до Союза і до братства. Ті члени, котрі залягають з вкладками до братства, нехай їх вирівнають, аби не тяжали ся на непримінности. — С. Вільчинський, предс.

НА ПРОДАЖ ДІМ НА 3 ФАМИЛІЇ

Рент з того дому приносить 47 долярів місячно, добрий бан і стайня, новий курник, 3 корови, всї три є тільні і не дають 30 кварт молока денно, за два місяцї виходять з телятами, по тепляти дають по 16 кварт молока денно, одна корова, 2 свинї, 20 курий, 7 тон сїна, 6 тон угля, 4 корти дерева, для одної родини є мешканє з умебльованьї, фонтаґа і фортепян, електрика в цїлім домі, в бани і в стайнї; містова вода є запроваджена всюди, є також вашка. Цїна $6000.00, на то треба $3000.00 готівки а $4000.00 на місячні сплати по $35.00 місячно. Дім в середині міста, 10 мінут ходу до стаций і до почти, 7 мінут ходу до фабрик, тут є фабрики, де працюють 20.000 людий, котрі заробляють від 20 до 30 долярів тижнево. По близші інформациї голостить ся властитель дому:

ALEX ZAKALUZNY,
111 Jacob St., Bristol, Conn. 112-15

Звісний Dr. GREY Спеціяліст

ПОНАД 30 ЛІТ
В ШТУЧНІМ ЛІЧЕНЮ ЕЛЄКТРИКОЮ
БЛИЗЬКО
117 E. 17th St., UNION SQUARE New York City.

Він уже вилїчив тисячі людий і бажав би і Вас вилїчити, коли терпите на нирки або міхур, скірну недугу, ечему, пропуклину, гемороїди, фістулу, ревматизм, невралгію, нервовість, болї крижий, слабости носа, горла і жолудка, кашель, застуду. Запалене легких або всяку иншу хронїчну недугу. Коли лїкар, який лїчив Вас ще не вилїчив Вас, ідіть до добре звісного і давно основаного офісу д-ра Ґрея, бо він вилїчить те, чого другі не могли.

ПОРАДА ДАРОМ. — ЛІКИ $1.00.

За професійну обслугу числить низькі цїни.
Годинн: від 9-ої до 8-ої; в недїлї від 9-ої до 3-ої.

ПЕКЛО В ХАТІ!

ОБРАЗ З ЖИТЯ НАРОДА В ОДНІЙ ДІЙ
ЦІНА 15 ЦЕНТІВ
Замовленя висилайте праз з ґрішми на адресу:
SVOBODA, 85 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ХРОНІЧНІ І НЕРВОВІ НЕДУГИ ЛІЧИТЬ СЯ

Коли Ви не могли бути доси вилїчені, то не зневірюйтесь, а прийдіть і підайте се БЕЗПЛАТНОМУ оглядови та дізнайте ся про вашу опінію і пораду. Зі мною є довголїтня практика і досьвід в медицинї і хірурґії в лїченю нервових і хронїчних недуг. Оглядини Вас і виробленость Вами особисто кождого разу.

МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

Коли Ви терпите на яку хронїчну, нервову, кровну, шкірну або скомплїковану недугу; або коли Вам долягає терпіне жолудка, нирок, міхура, то прийдіть на пораду ще нинї, щоби НАЙТИ ПОМІЧ ТАМ, ДЕ ВОНА Є.

Довгі лїта досьвіду в лїченю НЕРВОВИХ, ХРОНІЧНИХ І СКОМПЛІКОВАНИХ НЕДУГ уповноважнили автя Вам методичне Електро-Медичне Лїченє, яке дало поміч тідчас коли инші методи зводили, а затим много терплячих уратовано ся від нуж і небезпечних операций.

ПАМЯТАЙТЕ: Звволїнє, недбалість і невластиве лїченє є небезпечне. Прийдіть до мене, коли потребуєте помочи досьвідченого і у все заосмотреного спеціяліста. 76—

Годинн офісові: 9. рано до 8. веч. Drs. DOYLE & LEWIS В недїлї від 10. до 2. попол.
749 Sixth Ave. Bet. 42nd & 43rd Sts., New York

Через довгі роки, українські робітники (самі мущини) приходили до мого приватного офісу.

ЛІЦЕ ДЛЯ МУЩИНИ

Я є спеціяліст від тих особистих недуг, на яких говорили і Т. п. Хронїчні недуги (у мущин), недуги крови, жирок, міхура і других органів. Нині або старі випадки, що вдень. Кураци в офісї д-ра Брайана в уміркованих цїнах. Я доставлю лїки. Прийдіть назад до мене, і западайте чи, гроші і терпіне. 30 ЛІТ ДОСЬВІДУ.

Практикую удосконалено"

ЛИШЕ МУЩИНИ. Про перший візит Др. Брайн може повсимти Вам, як можете бути вилїчені в можливо найкоротшім часї, а також скажо Вам ціну.

В мейн офісї говорить со такою Вашою мовою. Моя адреса:

Dr. BRYAN, 333 East 17th Street, NEW YORK CITY.
(близько 2-ої авенї)

Офіс отворений: від 9. рано до 8. попол., в недїлї від 9. до 1. в полудне.

ЗАПЛАТИТЕ КОЛИ ВИЛЇЧИТЕСЬ З НЕДУГ КРОВНИХ АБО НЕРВОВИХ.

Офіс оснований понад 35 лїт. Ви дїйсно нїчого нинїчо. Уживаємо найлїпших способів лїченя в сьвітї. Ви се знаєте і наші пацієнти се знають. Говорили рішучо лїчить се без операції і болю. Ревматизм і всї недуги крови і нервів, без огляду на старі і тяжні, скоро лїчить ся при помочи електричних медикаментів. І подумайте над сим! Ні один доктор заявити, аж Ви вістанете вилїчені. — Годинн урядові: від 10. до 5. У вівторки і суботи від 10. до 8. В недїлї від 10. до 1.

(Близько 7-ої улиці).

HEIDELBERG TREATMENT, 1058 Lexington Ave., NEW YORK CITY.

МЕДИЧНА ПОМІЧ
ЛЯБОРАТОРІЇ СВ. ОТЦЯ МИХАЙЛА.

Звісна по всїй Америцї і Канадї своїми правдивими і найлїпшими лїкарствами проти многих хронїчних недуг. Сотки терплячих звертає ся до нас за помочию. Коли Ви є недужі, то звертайтесь до нас сейчас за катальоґом, а найдете у нїм сей лїк, котрий Вам потреба. По найденю ліку прищлїть замовленє і гроші.

НОВИСЬ!

Вусоріс, новий дає густі і пушисті вуси. — Фляшка 1 долар.

Волососпишитель, усуває волосє з лиця і инших частий тїла в одній мінутї і є нешкідливий. — Коробка 1 долар.

Магічний Крем і Мило на красоту лиця, усуває прищі, веснянки, слїди віспи, зморщки і чорнушки. — 1 слоїк з милом $1.25.

Жолудковий Бальсам на катар жолудка, лїчить гази жолудкові. — Фляшка 2 долари.

Бальсам, успокоючий нерви, приверта спокійний сон і усуває болї голови. — Фляшка 2 долари.

Матючий збір пахучих корінців до запрасновлення напою для женщин. — Цїлий збір в 1 коробцї 3 дол.

Чистить тїла, на прищі, сверблячку, лишай і екзему на всї части тїла. — Слоїк 2 долари.

Порошок без бритви оголить Ваше лице в одній мінутї, чисто і безпечно. — Коробка 1 долар.

Волосо-ніцитель, усуває волосє з лиця і инших частий тїла в одній мінутї і є нешкідливий. — Коробка 1 долар.

Бальсам св. Михаїла на очищенє лиця сутої крови. — Фляшка 3 долари.

Фарба на волосє, на кольоровоє сивого волося у всяких красках, щоби бути молодшим — Фляшка 3 дол.

Волосоріс на збільшенє і густїйше волосє. Запобігає випаданю волося, скріпляє корінї і усуває порідлі. — Фляшка 2 долари.

Просимо витяти і заховати се оголошенє. Пришлемо ДАРОМ ГОДИНКУ кождому, хто пришле відразу 10 долярів на всякі лїки протягом сего місяця. Звертайтесь до Головної Медичної Лябораторії Св. Отця Михаїла, залучаючи гроші, на адресу: 107c16

ST. MICHAEL MEDICINE CO., Carlsdadt, N. J.

DR. BROWN дентист. 45 East 7th Street, NEW YORK, N. Y.

Візадні роботи лїкарсько-дентистичні по умірковавих цїнах. При витаганю зубів уживаю спеціяльний спосіб для звичайних, так що радикоє зовсїм не відчуває болю. Офіс заосмотрений у всї найновійші інструменти і в вирідно чистий. Цїни легкі.

ФАРМИ! УКРАЇНСЬКИМ ФАРМЕРАМ! ФАРМИ!

Подаємо до відома урядовий звіт Департаменту рільництва з Авбурн, Алябама. Сего року засаджено в повіті Бальдвін 31.000 акрів кукурузи, 30.000 акрів фасолї, 5.000 акрів ямс, 10.000 акрів картофель звичайних, 5.300 акрів картофель солодких. 8. серпня 1918, „Бальдвін Таймс" оголошує урядово: Сегорічний збір одиня, з акра солодких картофель виказує 400 долярів зиску. Серпень 18, 1918. В суботу закладовано з кольонії Альберта 42 воза вантажу солодких картофель. Стала цїна на стації Фолей була по два долари і сорок центів за бушель. Фармери збирають по 200 бушлїв з акра. Се є з одного збору. Памятайте се українські фармери. Не дайте надурватись агентам, які не знають анї ґеоґрафії анї клїмату великої Америки. Не можуть поняти де наш фармер за малої гроші може стати господарем. В справі купна фарм в нашій богатій кольонії голосить ся сейчас до: 104-07

HRYHORIJ KURDYDYK, 216 East 83rd Street, New York City
або
HENRY C. BARTLING, 911 Hartford Bldg., Chicago, Ill.

Недужі мущини і женщини
ПРИХОДЬТЕ ДО МЕНЕ!

В якоюбудь хронїчною, нервовою і довголїтною слабостю, які вимагають оглядини спеціяліста.

ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ ТАМ, ДЕ Й МОЖНА НАЙТИ, і портайте правою дорогою до доброго здоровля.

PROFESSOR Dr. ALDEN
717 LIBERTY AVE.,
PITTSBURGH, PA.

Годинн урядові: від 9-ої рано до 4-тої попол., а вечерами від 6. до 8-мої.

В недїлї від 10. рано до 2. попол.

ОГЛЯДИНИ НЕ БУДУТЬ ВАС НОШТУВАТИ НІЧОГО, поки відвідєте се його офіс. Докладні ОГЛЯДИНИ відкриють Вам ПРАВДИВИЙ ФІЗИЧНИЙ СТАН і переводять Вас на добру дорогу до здоровля, зокладати Вам порадки і ретрайтє всякі лїкарства.

Довгі лїта практики. Найновійші успішні методи, недужі і електричні апарати. Невимовне ужадженє. Все тут як найлїпше для недужих людий.

Стоти мущин і женщин ратовано операциї через посліпно застосованє найновійших научних метод.

Коли Ви не могли найти доси ніяко у Вашім городї і чуєтесь кепсько, то згодостесь ся до МЕНЕ і переконайте се які успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при ужитю метод найновійших метод у лїченю.

ЧИ ВИ ТЕРПИТЕ

на ослїблене нервів, болї в крижах, нервну слабість, болї серця, слабість нирок, задужність, пропущенє, болї голови, ушї, ослїблене чувств ніг; болїзнь, свірбі, виразки, ранцї, ноги, болї жолудка і в крижах, болї горла, горячку, запір, ревматичні болї, ґрипп? Сї як і другі недуги з нервною правою яка може пошкодити Вашому здоровлю.

Я лїчив мущин і женщин через довгі роки. Вони відвідали уверять Вас про мої спосібности і вдовольять Вас, бо є вдоволу Вам о спорім часї. Я лїчу сам причину недуги а Й оцінюю результати скоро. Пахайтесь, що порада є зовсїм безплатна. — Приходіть до мене сейчас, коли нужаєте помочи лїкарської. Звертаєм є добовочно.

Dr. COTLIOEEB, Sarg. 6.

Prof. Dr. WM. ALDEN, 717 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa.